

Társasági és közérdekű hírek  
 No. 30523/1933

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak Havonta 110, negyedévre 320, fél évre 600, egész évre 1200 lej. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél évre 12, egész évre 20 dollár. — Hirdetések díjszabás szerint. — Az „UJ KELET” a transilvaniai és bányászati zsidóság egyetlen napilapja. Cikkjeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

# UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redaktor responsabil-Felelős: Jambor Ferenc. Administ. delegat si girant responsabil-Felelős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editura. Registrul publicitatilor: periodice No. 43. Dos. 888. 1933. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Kedd, április 16.  
 1940—5700. Niszan 8.  
 XXIII. évfolyam, 88. szám.

## Győztes tengeri csata után Norvégia több pontján partraszálltak az angol haderők

A narviki csatában hét német hadihajó süllyedt el szombaton. Narvik lángokban állt. Tovább folytak a harcok a norvég partoknál és az ország belsejében

LONDON, április 15. (Rador). Az angol tengernagyi hivatal és a hadügyminisztérium hivatalosan jelentik hétfőn délután két óra 20 perckor: Az angol csapatok Norvégia több pontján partra szálltak.

LONDON, április 15. (Rador). Eddig még hivatalosan meg nem erősített hírek szerint az angol haderő elfoglalta Narvik kikötőjét és városát. Bergenben az angol aviatika a flotta támogatásával felgyújtott egy német szállítmány-karavánt és elsüllyesztett egy kis felismerő-hajót.

LONDON, április 15. (Rador). Bár hivatalos körök nem hajlandók felvilágosítást adni az angolok norvégiai helyzetéről, Narvik kikötője és a város angol kézen van.

OSLO, április 15. (Rador). A német távi rati iroda az angol híradásokkal szemben határozottan állítja, hogy Narvik kikötője és a város változatlanul német kézen van.

LONDON, április 15. (Rador). Az angol tengernagyi hivatal hétfőn, a kora délutáni órákban a következő közleményt adta ki: „A tengeralattjáróinkról kapott jelentések szerint két német szállítmányt elsüllyesztettek és négy torpedó célba talált a Skagerrakban egy éleseses szállítmány-karaván ellen intézett támadás során.

Az angol aviatika gépei, amelyek a flotta kíséretében vannak, újabb támadást intéztek Bergennél az éleseses szállítmányok és repülőgépek ellen. Ezeket több találat érte. Egy nagy német hidroplán, amelyet gépfegyvertűz alá fogtak, kigyulladt. Egyik angol repülőgép nem tért vissza állomáshelyére.”

### Az első londoni jelentés:

## Hét német torpedóromboló süllyedt el Narviknál

London, április 15. (Rador). Reuter: Angol torpedórombolók Narvik öbölben hét német torpedórombolót elsüllyesztettek. Három torpedóromboló könnyebb sérüléseket szenvedett. Emberéletben angol részről valószínűleg nem volt nagyobb veszteség. A német veszteséget még nem lehet felbecsülni. Azt hiszik, hogy az elsüllyesztett hét torpedórombolón több mint ezer ember volt. Az angol admirális údvözlését küldte Charles Forbes tengerészparancsnoknak, aki a hadműveleteket vezette. Ugyanakkor Withworth admirális, a tisztikart és legénységet is üdvözölte.

Az admirális a következő hivatalos jelentést küldte a narviki csapatokról: A narviki öbölben német torpedórombolók ellen pénteken végrehajtott támadás óta a második flottához tartozó erősségekkel ellátott torpedórombolók az ellenséget a narviki öbölbe zárták. A Warspite cirkáló több torpedóromboló kíséretében, aknaszedő készülékeket használva, szombaton délelőtt az öbölbe halott és megtámadta a német torpedórombolókat, melyek közül néhány sérült állapotban volt és Narvikban keresett menedéket. Ugyanakkor a parti ütegekkel is felvették a harcot. Az ellenséges ellenállás nem volt túlságosan komoly. A paron elhelyezett ütegeket a Cossack ágyú elhallgattatták s a kikötőben négy német torpedóromboló elpusztult és elsüllyedt. Más három német torpedóromboló a Rombach öbölbe menekült, mely egy Narvik mellett fekvő keskeny 8—9 mérföld hosszúságú sziget mögött fekszik. Hadihajóink az ellenséges torpedórombolók után indultak, majd a harc folyamán megsemmisítették ezeket. Három angol torpedóromboló könnyen megsérült, a veszteség jelentéktelen. A hadművelet a norvég partok mentén tovább folyik.

### Az első német jelentés:

## „Sem a magunk, sem az ellenség veszteségeiről nem lehet még pontos képet adni”

Berlin, április 15. (Rador). A német hadseregparancsnokság jelenti: A német torpedórombolóknak, amelyek Romte parancsnok vezetésével tengeralattjárók és repülőgépek segítségével mellett a megszálló csapatok partraszállását védelmezték, az utóbbi napokban nehéz harcok voltak az angol erőkkel, amelyek több alkalommal megpróbálták behatolni a norvég vízre.

Április 13-án este az ellenség újabb tengeri támadást vezetett. A támadásra két repülőgépnyahajó, cirkálók, nagyszámú torpedóromboló, stb. vonultak fel. A német torpedórombolók megtámadták a nagy főlányban levő angol erők. A Cossack angol torpedórombolót találat érte, kigyulladt és zátonyra futott. Az Eszkimó és más torpedórombolókat hasonlóképpen súlyosan megrongálták, vagy megsebesítették. Eddig sem a magunk, sem az ellenséges veszteségeiről nem lehet még pontos képet adni.

A Shetland szigetektől északra egy német tengeralattjáró megtorpedózott egy Glasgow típusú angol cirkálót. Német vadászpilóták a Skagerrakban megsemmisítették három ellenséges tengeralattjárót.

## Milyen német hajók süllyedtek el az Északi tengeren lefolyt harcokban

London, április 15. (Rador). Az angol tengernagyi hivatal a következő közleményt adta ki: „Április 11-én hajnalban a J. H. Forbes parancsnoksága alatt álló Speafish tengeralattjáró eredményesen megtámadta az Admiral Sheer zseb-cirkálót. A német hajót valószínűleg több torpedó találta.

Április 9-én a Hutschinson parancsnok vezetésével álló Truano buvárhajó megtorpedózott és elsüllyesztett egy német cirkálót, melyről azt hiszik, hogy a Karlsruhe volt. E cirkáló elvesztését német részről is jelentették és elismerték.

Más eredmények a szállító- és ellátó hajók veszteségeire vonatkoznak. Ezek: a

Poso petróleumszállító hajó, a Posidoni 3911 tonnatartalmú petróleumhajó, az August Leonhardt 2593 tonnatartalmú hajó, a Kreta 2359 tonnatartalommal, a Rio de Janeiro 5271 tonnatartalommal, a Ioni 3102 tonnatartalommal, az Antares 2593 tonnatartalommal, a Moorsund 321 tonnatartalommal és egy más, 4000 tonnás német hajó, melynek nevét nem ismerjük.

Hasonlóképpen elsüllyedt április 6-án másik két német hajó, amelyeknek neve szintén ismeretlen még előttünk. Egy német hajó-karaván négy hajóját pedig torpedótalálat érte. E támadás eredményét nem ismerjük.

A 8514 tonnatartalmú Aster német hajót foglyul ejtették. Foglyul ejtették még a Friesland, Norland és Blankesberg német halászhajókat, melyeket angol kikötőkbe vittek. Mindezekhez hozzájön az a hat ellátóhajó, melyeket Narvik kikötője előtt süllyesztettek el az elmúlt szerdán, amit különben az alsóházban már bejelentettek.

A következő német hajókat legénysége süllyesztette el, hogy a hajók ne kerüljenek fogságba: Skagerrak 6400 tonna, Maine 7624 tonna. A Skagerrakot legénysége akkor süllyesztette el, amikor egy angol cirkáló megpillantotta, a Maine-t pedig, amikor fedezte a Draug norvég torpedóromboló, mely a német legénység 60 emberét fedélzetére vette, majd partra tette egy angol kikötőben. A Draug egyébként a szövetséges hajórajhoz tartozik. A Kattegat német petróleumhajót a norvégok süllyesztették el a Skagerrakban.”

London, április 15. (Rador). Londoni hivatalos körökben — írja a Reuter ügynökség — kijelentik, hogy az a német híradás, mely szerint egy Glasgow osztályú angol cirkálót megtorpedózott egy német tengeralattjáró, teljesen alaptalan.

Az angol repülők élénk tevékenysége London, április 15. (Rador). A légügyi minisztérium közleménye szerint angol harc-repülőgépek az utóbbi huszonnégy órában folytatták felderítő utjukat és északi tenger és a norvég partok felett. Vasárnap hajnalban megtámadták a stavangeri repülőteret és megbombázták egy hangárt és több ellenséges repülőgépet. A légvédelmi ütegek működésbe léptek, de az angol gépek tovább folytatták utjukat és Fasiortnál gépfegyvertűz alá vettek több vízirepülőgépet és elhallgattatták egy ellenséges gépfegyver-osztagot.

London, április 15. (Rador). Hivatalosan jelentik, hogy az angol léghaderő vasárnap este bombázta a stavangeri repülőteret. Nagykaliberű gyújtó- és robbanóbombákat dobáltak le, míg a légharító ütegeket az angol repülők gépfegyvertűz alá vették. Az angol repülőgépeket élénk tűz fogadta, de nem szenvedtek veszteséget.

A németek további előnyomulása és a norvég ellenállás Berlin, április 15. (Rador). A DNB jelentése szerint a német csapatok anélkül, hogy az ellenség meg tudná gátolni őket, folytatták berendezkedési munkálataikat Trondhjem vidékén. A parti ütegek teljesen készen állanak a védekezésre. Az Oslo környéki védelmi munkálatok gyors iramban folynak. Oslótól délre, a Krisztánia-öböl bejáratánál elfoglalták Redvigstad kikötőt, Oslótól dél-nyugatra pedig a német csapatok elfoglalták Kongsberg kikötőt.

Dániában az ország semlegességének esetleges angol csapat partraszálltási kísérlettel szembeni megvédése érdekében elfoglalták és megerősítették Jüttland északi partvidékének jelentősebb pontjait. Több helyen nehéztüzérséget állítottak fel.

Berlin, április 15. (Rador). A német hadsereg főparancsnoksága jelenti: Április 14-én újabb csapatokat, hadianyagot szállítottunk Norvégia déli részébe, ahol a helyzetünket biztosítottuk és megszálltunk. Ezen a vidéken az ellenség nem vitt keresztül a tenger felől említésre méltó műveletet. Narviknál a nap nyugodtan telt el. Angol hajók blokádirozták a kikötő bejáratát.

Bergennél két angol bombavető megtámadott egy német kereskedelmi hajót, amelyet elsüllyesztett. Kevésrel azután a német vadászpilóták két angol gépet leterítették.

A Stavangertől Kristiansundig terjedő körzetben a nap nyugodtan telt el. Az angol repülőgépek április 13-iki sikertelen támadása során a Messerschmidt repülőgépek leterítették két Wellington-gépet.

## Az angol hadsereg előkeio önkentesei

Az igazi hős, az elsőrendű katona fajta nem halt ki a huszadik században sem. Számos olyan ember él még a világban, aki kész életét áldozni egy olyan ügyért, amely nem érinti közvetlenül hazáját. Az alábbi cikkben, amely a Semnambulban jelent meg, Georges Edinger néhány különböző nemzetiségű kiváló emberről számol be, akik a szövetséges francia-angol zászlók alatt vonultak be.

A modern háború minden borzalma ellenére vannak még emberek, akik harcolni akarnak, annak ellenére, hogy nyugodtan élhetnének otthonukban. A nyugati frontról nemrégiben hazatért amerikai állampolgár kijelentette, hogy 15 napig tartózkodott a szövetséges csapatok körében és ezen idő alatt 37 féle nemzetiségű katonával találkozott, akik rendkívüli elszántságról és bátorságról tettek tanúságot.

Az angol birodalom mindenféle nemzetisége küldött önkénteseket az angol hadseregbe, bár sem a birodalom, sem pedig Angliában nincs kötelező katonai jelentkezés. Az angolok büszkéek arra, hogy volt ellenségeik, akik ma a birodalomhoz tartoznak önként ajánlották fel szolgálataikat annak az országnak, amely ellen ők, mint szülei valamikor még harcoltak. A szigetország lakói nem tudják elrejteti a megindultságot, olvasva, hogy a Vörös Bőru franktirőrök együtt érkeztek meg a kanadai önkéntesekkel és hogy a mauri puskások békésen jöttek az újzelandi katonákkal, ők, akik az angol kolonizáció utjában álló utolsó ellenállást képviselték.

Smuts tábornok, a délafrikai Unió miniszterelnöke, valaha a burok élén harcolt Anglia ellen. Még nála is érdekesebb jelenség azonban Denys Reitz ezredes, akinek apja Orange szabadállam utolsó elnöke és Krueger elnök államtitkára volt 1899—1902-iki délafrikai háború idején. Denys Reitz ezredes, aki abban az időben, 17 éves korában Anglia ellen harcolt, 1914-ben büszke volt arra, hogy felajánlhatja életét a birodalomnak, amely „oly nagyvilekűen bánt népével”. Ma a Smuts kabinet egyik legmarkánsabb alakja.

Nagy különbség van azonban egy angol állampolgár volt ellenség és egy olyan ellenség között, mint von Rintelen kapitány, aki 1914-ben a német haditengerészet második számú irodájának főnöke volt. Az angol kormány sokáig habozott, hogy nemzetiszocialista ellenes német önkénteseket vegyen fel, mert tisztában van azzal, hogyha fogságba esnek, azonnai agyonlövésüket Németországban.

Vannak olyan önkéntesek is, akiket nehéz volna elutasítani. Közük szerepel Kermit Roosevelt, Theodor Rooseveltnek, az Egyesült Államok volt elnökének fia, a jelenlegi elnök unokatestvére, aki longizlandi birtokán tartózkodott a háború kitörésekor. Az elmúlt év egyik szeptemberi napjának reggelén megjelent Londonban Winston Churchill előtt, aki meglepetten hallgatta végig kívánságát: át akarja venni szerezpét abban az angol gyalogsági ezredben, amelyben a világháború alatt szolgált.

Nagy rábeszélésre volt szükség ahhoz, hogy a kereskedelmi tengerészeti minisztériumban vállaljon megbízatást. De nem maradt ott hosszú ideig. Három ízben kér-

VILÁG TÜKRE

Archie, J.

te, hogy beléphessen az angol hadseregbe, amelynek soraiban második ízben harcol.

Egy másik előkelő önkéntese az angol hadseregnek Clifford de Rooden amerikai pilóta, aki 1914-ben a híres La Fayette rajnak volt a tagja. Az 1914-iki 37 amerikai önkéntes pilóta közül ő az egyetlen, aki 25 év eltelté után ismét ugyanazon rajban szolgál.

Számos olyan amerikai van, aki pályafutását félbeszakítva, tekintélyes vagyoni hátrahagyásával átjött a tengeren, hogy a demokrácia ügyéért harcoljon.

Roger Lamont 30 éves ismert ügyvéd, a newyorki ügyvédi kamara tegja az egyik angol tüzérezredben vállalta a katonai életet.

Jan Douglas Grant bankár az ir gárda önkéntese és William Fiske az R. A. F. pilótája régen ismert személyiségek voltak Angliában. Most angolbarát érzelmüknek tettek eleget.

Más amerikai önkéntesek kalandvágyból léptek be az angol hadseregbe, mert világot akartak látni. Kanadában nem szoríthatták be magukat, mert az ottani törvények nem engedélyezik az idegen önkéntesek felvételét. Jelentkezéseikkel azt kockáztatják, hogy visszatérésük után letartóztatják őket. A háboruban vállalt kockázatok közül azonban ez a legkisebbik.

Egyedül áll a maga nemében Stahremberg Rüdiger herceg, Ausztria volt alkancellárja. A háború kitörésekor, mint menekült élt Franciaországban, ahol nyomban felajánlotta, hogy osztrák alattvalókból légiót szervez a szövetségesek szolgálatára. A francia kormány azonban nem nagyon bízott a terv sikerében. Stahremberg herceg nem az az ember, aki hamar elbátortalanodik. Ma repülőtiszt a francia hadseregben.

Az angol hadsereg soraiban találjuk Manfred Czernin bárót, az osztrák császárság utolsó kancellárjának unokáját. Angol állampolgár lett ugyan, de az angol király hozzájárulásával megőrizte osztrák nemesi rangját.

Obolenszky herceg a Royal Air Force repülőtisztje ismert sportember, az egyik rugby csapat tagja még gyermekkorában került Angliába. George Galitzin herceg az egyik angol gyalogsági ezred katonája még kis korában került Angliába. Trautenberg báró volt osztrák jég-hockey bajnok, csak a múlt évben szerezte meg az angol állampolgárságot, ma az angol gárda egyik zászlóaljában szolgál. Honfitársa Robert Kronfeld, az osztrák vitorlázó repülés egyik úttörője az angol hadseregben jelentkező első önkéntesek között volt.

Lehetetlen azonban felsorolni mindazon idegen alattvalóknak a neveit, akik önként jelentkeztek felvételre az angol hadseregben, feláldozva nyugalmukat és békés otthonukat.

# A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

## Palesztina.

„KIELEGÍTŐ A PALESTINAI BIZTONSÁGI HELYZET” — jelenti az angol tájékoztató minisztérium. Az angol tájékoztató minisztérium közli:

„A palesztinai biztonsági helyzet kielégítő. A német propaganda hírei a képzelt birodalmi nyugtalanság és megszüntetése március 8-ika óta az országban nem fordult elő több zsidó tüntetés. A hónap tökéletes nyugalomban telt el, eltekintve egyetlen támadástól, amelyet az arabok Nablusz közelében egy zsidó teherautó ellen intéztek és amelynek egy halálos és két sebesült áldozata volt.

A földvásárlási törvény által szült reakcióról már tájékoztattuk a közvéleményt. Az arabokra a törvény kibocsátása igen kedvező benyomást gyakorolt. A zsidók is békülékenyebb hangokat ütnek meg, mint kezdetben, noha még most is tiltakoznak a törvény ellen. Sajtójuk azonban nem hágyja át az észszerű bírálat határait és vezetőik számot vetnek azokkal a károkkal, amelyeket a cionista ügynek az előbbi érzések okoztak. Igaz, hogy eddig még ismeretlen helyről egy rádióadó állomás folytatja támadásait az angol kormány ellen a földvásárlási törvény kibocsátása miatt és a rendőrség ellen, amelynek végeredményben kötelessége volt elnyomni a tüntetők erőszakos fellépési kísérleteit.

Altalánosságban az ország gazdasági helyzete javult. Ennek két oka van: a katonai intézkedések számos munkalehetőséget teremtettek és a palesztinai kormány megkezdte a nagyszabású konstruktív segélyezési tervnek megvalósítását. Megoldatlan még a kizárólagos zsidó munka kérdése. A zsidó pártok közötti viszonyban is egyre ritkábban folyamodnak az erőszak eszközeihez.

VALÓBAN AKADNAK NEMET ÜGYNÖKÖK A PALESTINAI ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÓK KÖZÖTT? Tom Williams képviselő megkérdezte az alsóházban Macdonald gyarmatiügyi minisztert, hogy a sokszáz palesztinai illegális bevándorló közül hányat internáltak ama gyanu alapján, hogy német szolgálatban állnak és hányról igazolódott be az a feltevés?

Macdonald: Március 20-iki, Stokes képviselőnek adott válaszában már kifejtettem, hogy az illegális bevándorlóknak csak igen kicsiny részét internáltuk ama feltevés alapján, hogy közöttük német ügynökök találhatók. Ezek a bevándorlók nemrég szálltak partra Palesztinában. Noha a főkörmányzatnak igen alapos gyauokai voltak, a vizsgálat eddig nem hozott pozitív eredményt.

Tom Williams: És mikor fejezik be a vizsgálatot?  
Macdonald: Ezt én nem tudom megmondani.

Tom Williams: Tudatában van-e a gyarmatiügyi miniszter annak, hogy ez a gyanu rossz fényt vet egy nagyobb embertömegre? Nem gondolja-e a gyarmatiügyi miniszter, hogy a főkörmányzatnak kötelessége volna sürgősen kiküszöbölni azokat az elemeket, akiknek esetében bizonyosodott, hogy Németországnak, vagy valamely más államnak kémkednek?  
Macdonald: Egészen bizonyos, hogy ez a főkörmányzó óhaja is, de miután a jelenlegi körülmények nem teszik lehetővé a végleges bizonyítást, az államnak joga van arra, hogy gyanakodjék.

Mander képviselő: Bizonyos zsidó szervezetek nem vállaltak kötelezettséget arra nézve, hogy megakadályozzák a német ügynökök beszivárgását Palesztinába? A kormány igénybe vette-e ezen szervezetek segítségét?  
Macdonald: Nem tudok ilyen kötelezettség vállalásáról, vagy segítség felajánlásáról. Amennyiben azonban ez bekövetkezne, az angol kormány elfogadná.

Lipson képviselő: Bemutatta-e a főkörmányzó a gyarmatiügyi miniszternek azt az anyagot, amelyre gyauját alapozza?  
Macdonald: Én az anyagot áttanulmányoztam, de nem hiszem, hogy ezzel az anyaggal ki volna mérítve minden. Az áttanulmányozott anyag alapján, mindenben azonosított magam a főkörmányzó által foggatosított intézkedésekkel.

RECHOBOT ALAPÍTÁSÁNAK ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓJA. Rechobot zsidó város a napokban ünnepelte alapításának ötvenedik évfordulóját. A rechoboti városi tanács által rendezett sajtótértelezeten számos adat közölték a város fejlődésére vonatkozólag. Rechobotot 1890-ben alapította 288 zsidó telepes, akik 17 házában laktak. A városnak ma 8500 lakosa és 1122 háza van. A jubileumi ünnepségek alkalmából egész Palesztinából számos látogató kereste fel a várost. A látogatók megtekintették a város különböző intézményeit, többek között a Jewish Agency által létesített mezőgazdasági kutató álló-

más, valamint a Weizmann vezetése alatt álló Schieff intézetet.

A FÖLDVÁSÁRLÁSI TILALOM ELLENTÜNTETÉSEK VISSZHANGJA. Tizenhárom fiatal zsidót, akik március 2-ikán résztvettek a földvásárlási tilalom elleni tüntetésekből, a tel-avivi angol rendőrbíró elé állították.

Az egyik védő, aki több revizionista vádlottat képviselt a bíróság előtt, kétségbevetta a vádirat adatait és megkérdte a rendőrbíró, van-e tudomása arról, miszerint a revizionisták biztosították a palesztinai kormány főtittkárát, hogy nem vesznek részt a tüntetésekből. Eppen ezért a vád alá helyezett revizionista ifjak nem is követhették el a terükre irt cselekményt.

HERBERT SIDEBOTHAM — A CIONIZMUS BARÁTJA. Jelentettük, hogy március 19-én meghalt Londonban Herbert Sidebotham, a legkiválóbb angol közírók egyike és a cionizmus őszinte barátja. A hatvannyolc éves korában elhalt ismertművelő újságíró, aki főleg „Scrutator” álnéven jegyezte cikkeit, a Manchester Guardian hasábjain sokszor használt fel nagy tudását és bölcs tollát a cionista ügy szolgálatában. Cionista meggyőződését az a hit fűtötte, hogy igazságot kell szolgáltatni a zsidó népnek és hogy egy zsidó Palesztina az angol világbirodalom érdekében áll. Sidebotham tagja volt az 1915-ben, Manchesterben alapított angol Palesztina-bizottságnak és a bizottság lapjában, a Palestine-ban rendszeresen jelentetett meg cikkeket. Sidebotham ezenkívül két fontos könyvet írt a cionizmusról. Az egyiknek címe: „England and Palestine” és a világháború ideje alatt jelent meg, míg a másik: „Great Britain and Palestine” két évvel ezelőtt jelent meg, közvetlenül a Peel-féle királyi bizottság jelentésének közzététele után. A cionista ügy védelmében „British Policy and the Palestine Mandate” címen Sidebotham nagyhatású riportát írt.

Weizmann professzor táviratilag fejezte ki részvétét Sidebotham asszonynak. Táviratában a Cionista Világszervezet elnöke a mozgalom gyászának ad kifejezést egy jóbarát és egy félelmet nem ismerő harcos elváltása miatt.

A VÖRÖS MAGEN DÁVID TEVEKENYSÉGE. A „Magen Dávid Adom” — „Vörös Dávid csillag” szervezet fennállásának ötödik évfordulója alkalmából jelentésben számolt be a szervezet eddigi tevékenységéről. A szervezet tevékenységének megindításakor egy ambulanciát kapott a Hadassáttól. Az 1936-os zavargások kirobbanásának idején a Hadassá egy második ambulanciát is felszerelt és egy sebesült-szállító autót adományozott a szervezetnek. A Vörös Magen Dávid ekkor tanfolyamot indított önkéntes ápolók kiképzésére, a tanfolyamon hétszáz személy vett részt. Ezek közül ötszázan az előadások befejezése után vizsgát tettek. Kétszázötvenen ma is aktív önkéntesek között szerepelnek. A Hadassá kórházának a Scopus hegyre történt átköltözése után, tehát 1939. májusában, a Vörös Magen Dávid vállalta a zsidó első segélynyújtás intézményét és állandó szolgálatot létesített. 1939. május óta a Vörös Magen Dávid mentőállomása 2200 esetben szállt ki. A mentőállomás 90 orvosát, néhány szakorvosát foglalkoztat. Rövidesen megrendezi a polgári légvédelmi segélyezés munkatársainak első kiképző tanfolyamát. A földvásárlási törvény ellen rendezett tüntetések hetében a Vörös Magen Dávid 140 sebesültet részesített elsősegélyben.

## Anglia

RACZINSKI GRÓF KIHALLGATÁSON FOGADTA A LENGYEL ZSIDÓK KÉPVISELŐIT. Raczinski gróf londoni lengyel követ kihallgatáson fogadta az Angliában élő lengyel zsidók szövetségének elnökét, Arthur Szyket, valamint a szövetség végrehajtó bizottságának elnökét, Joel Kangent. A megbeszélés folyamán megtárgyalták a különböző módozatokat arra vonatkozólag, hogy a Romániában, Litvániában és más semleges országokban lévő lengyel zsidó személyiségek, írók és újságírók számára megkönnyítsék a szövetséges országba való kijutást. Szyk és Kang emlékeztették a londoni lengyel követet Zaleski lengyel külügyminiszter nyilatkozatára, aki kijelentette, hogy vizsgálat tárgyává fogják tenni az összes olyan külföldön élő lengyel zsidók ügyét, akiket meg-

## Fatermelők figyelmébe:

Vevők vagyunk tölgy, kőris, hárs, éger, jávor, gyertyán, bükk fűrészrönkre és parketta frizre. Ardeleana Bucuresti, Strada Unirii 79.



## Még mindig tisztátalan a vére!

Ekzema - Pörsenések - Pattanások - Furunculosis - Visszerek - Megkeményedett erek - Visszeres gennyedések - Kőszvény, csúsz - vesebaj - Ischias - Arterio-sclerosis - A kritikus életkor bajai.

A legtöbb betegség, eredeténél egy az oka: a tisztátalan vér. A májatlanság, migrán, szédülés, a véredényelmesedésben szenvedők szívdobogása, kőszvény, csúsz, idegesség, szápa, ischias, vesebaj, vesegyulladás, borbajok ekzema, pörsenések, furunculosis, pattanások, psoriasis, syccosis, erythema stb. a vérbe vegyült tisztatlanságok következményei. Ezek a tisztatlanságok okozzák a visszérből és megkeményedett erekkel kezdődő folytonos visszeres-gennyedéseket és a legsúlyosabb női bajok is ezek következményei.



Energikus vér tisztítóval igyekünk tisztán tartani a vért, tisztán tartani, vagy ha már mérgező anyagok keveredtek beléje, azoktól a vért újból megtisztítani, mert csak így előzhetjük meg vagy szüntethetjük meg a fent felsorolt betegségeket. A Dépuratif Richelet erre irányuló bámulatos hatása már régen elismert.

A Dépuratif Richelet filtrálja, szűri, valószínűleg megtisztítja a vért és hálá ennek az erőteljes „helyesbítő” tevékenységnek, a gennyedések elszáradnak és elzárulnak, a sebek és laesio elűnnek, anélkül, hogy a bőrön nyomot hagynának maguk után. A beteget nem kímélték többé az állandó viszketés romboló következményei. A húgymerget is elpusztítja a Dépuratif Richelet és ezáltal felszabadítja az izületeket, illetve megszünteti a reumatikus fájdalmakat. A nedvkegesség szabályozásával hat a visszerekre és könnyűvé teszi a járást; eloszlatja a kritikus életkor ama sok baját, mely annyit nőt kínoz és elhárítja az ötvenes életkor embereitől az érmeleszedés veszélyét. Még értékesebb tulajdonsága Richelet Dépuratif-jának az, hogy felkészíti a vért és bámulatosan megfiatalítja szervezetét.

## DÉPURATIF RICHELET

minden gyógyszerárban és drogeriában kapható

foszottak állampolgárságuktól és utlevélük-től. Raczinski követ biztosította a küldöttséget arról, hogy a lengyel hatóságok a legnagyobb jóindulattal fogják kezelni ezeket a követeléseket.

SIR NORMAN ANGEL FIGYELMEZTETÉSE AZ ANGLIÁBAN ÉLŐ MENEKÜLTÉK ELLEN INDITOTT KAMPANY ÜGYEBEN. Sir Norman Angel, a kiváló politikai író és a Nobel békedíj nyertese, az alábbiakat írja a Picture Post-ban:

„Egyes napilapok valóságos kampányt indítottak a legutóbbi hónapokban az Angliában élő menekültek ellen. A háború kitörése előtt arra hívatkoztak, hogy az országot elárasztsák az idegenek és kiszorítsák munkahelyeikről az angol munkásokat. Ilyen irányú igazgatásait akkor sem szüntették be, amikor a kormány ismételtén kijelentette, hogy a menekültek több munkahelyet teremtettek angolok számára, mint amennyit angoloktól elvettek. A háború kitörése óta a gazdasági momentum háttérbe szorult. Most politikai megfontolásokra hivatkoznak. Minden menekültben — mondják — esetleges kém rejtőzik. A fogság azonban az, hogy aki annyit szenvedett a náciaktól, mint a menekültek többsége, sokkal kevésbé valószínű, hogy az ellenség ügynöke volna, mint bármelyik semleges állam polgára. Eppen ellenkezőleg, ezek a menekültek hasznunkra lehetnek a náci-ügynökök leleplezésében.

A menekültek ellen felsorakoztatott gazdasági érvek tudatlanságon alapulnak. Hitetlen a fokozott bevándorlás Angliába és a dominiumokba ahelyett, hogy jólétiüket veszélyeztetné, az egyetlen eszköz azoknak a gazdasági nehézségeknél a kiküszöbölésére, amelyek bennünket a közeljövőben fenyegethetnek.

Altalánosan elismert tény, hogy a birodalomban hatalmas, fejletlen területek találhatók. Ha mi is arra fogunk törekedni, hogy inkább üresen hagyjuk ezeket a területeket, semhogy menekültekkel teleítsük be azokat, csupán azért, mert ezek a menekültek nem angolok, ez azt jelentené, hogy politikánkat a náciista fajelméletre alapozzuk és elismerjük annak jogosságát. A menekültek ellen indított kampány Hitlert és Göbbelst szolgálja.”

— Sorozatos lopások a temesvári kalapgyárban. Temesvárról jelentik: A Kalapgyár Rt. feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik nagyjértékű gépkalkatré-szeket és jelentős mennyiségű kalapot loptak a gyár területéről. A rendőrség a gépkalkatré-szekek tolvajait Major Mihály, Zelinski Nikita és Faragó István személyében fogta el, akik a lopott holmikat 8125 lejért értékesítették. Ugyancsak leleplezték a gyár Klebs Helen nevi munkásnőjét, aki sorozatosan férfi-kalapokat és női kalaptompokat loptott és azokat Mailender Emánuel és Cadaru Petru segítségével értékesítette. A tolvaj munkásnőt és orgazdát letartóztatták. A gyár kára mintegy 15.000 lej.

Valódi angol szövetek viselőinek szíves figyelmét felhívjuk a **Dombria** háziszöttek, tiszta gyapjú szöveire, amelyek az angol homespunnal minőség és anyag tekintetében egyenrangúak. Valódi angora-szövetek is nagy választékban. A Dombria homespune-szövetek (75 cm. széles) ára: 400—500 lej. Dombria: Cluj: Str. Regina Maria 4 sz. (Bejárat a Brațianu ucca 19 sz. alatt is). **Az üzem átvételére utód keresztek!**

KEDD, 1940. APRILIS 16. Két ország... A norma... séges törté... ven évvel k... megismétlő... szág kényte... ugyanazért... flotta feivo... akkor, 1807... Napoleon e... fontos kulc... a dán flott... megostromi... később haj... gát, csak m... sabbak. A... tek: most... lanba. Német cs... ezeltt járt... stein miatt... Dániának k... történelme... lagos külp... a „gazdag... most a dán... lámok. Dánia évs... ki hinné?... állásról ál... hogy ő ma... Történelme... teljesítmény... teivei, amel... gedte, hü m... sők erényei... időben az e... uralkodott a... lyi udvarba... viaskodott a... a tizenegyed... maga alá gy... ros és tartor... talmat. A skandi... középkorban... ig volt a na... Nagy Károli... halála után... burgra, Po... metországra... get léli ré... niára. A 14... Svédországo... ugyan ki-ki... ismét leigá... zepéig kezé... közel háros... szakac, de... Napoleon e... Dánia tartor... A nagyha... léget ér s... lódik a nál... népek párvi... gyorsan me... nagyobb rés... térről. A své... gologok és fra... inkább a né... res támasz... svédekrel fe... ellen védeke... német hero... kormány yra... metség ara... metekkel is... végül is ab... nepélyesen... német ügye... Sv... orsz... borul a kis... érvényesül... mosan ger... nia ellen v... ekkor a... alakított... mire az an... flottát Ko... veri és ma... hány év m... leon és P... hívja fel T... ről elutasí... át ismét be... jóhadat fo...

# DÁNIA ÉS NORVÉGIA

**Két ország sorsa a századokon át. Ezelőtt 133 évvel Anglia szállta meg Dániát, megelőzve Napoleont**

A normannok hajdani földjén, a dicsőséges történelmi Dániában aig százötven évvel Koppenhága ostroma után, most megismétlődött az angol példa. Németország kénytelen volt megszállni az országot ugyanazért, amiért annakidején az angol flotta felvonult a dán partok elé: Anglia akkor, 1807-ben nem tűrhette el, hogy Napoleon esetleg rátegye a kezét erre a fontos kulcshelyzetet elfoglaló államra s a dán flottát felhasználja a brit partok megostromlására. A történelem 133 évvel később hajszálpontosan megismételte magát, csak most a németek voltak a gyorsabbak. A dánok akkor szívesen védekeztek: most belenyugodtak a változhatatlanba.

Német csapatok utóljára nyolcvan évvel ezelőtt jártak dán földön. Schleswig-Holstein miatt folyt akkor is a pör s végül is Dániának kellett engednie, mint ujjabbkori történelme során annyiszor. Azóta viszonylagos külpolitikai csendben folyt az élet a „gazdag parasztok országában”, míg most a dán béke felett összezsáptak a hullámok.

**Dán — nagyhatalom?**

Dánia évszázadokon keresztül — vajjon ki hinné? — világhatalomról, nagyhatalmi állásról álmodott és sokáig úgy is látszott hogy ő marad a skandináv félsziget ura. Történelme tele egy szívsz, harcok, nagy teljesítményekre képes nép ragyogó tetteivel, amely, míg az európai helyzet engedte, hiú maradt a nagyszerű vikinger hősök erényeihez és harci bravurjaihoz. Egy időben az egész skandináv félsziget felett uralkodott a norvégok, svédok a dán királyi udvarba jártak hódolásra; makacsul viaskodott a németekkel és az angolokkal, a tizenegyedik században még Angliát is maga alá gyűrte s egész sereg fontos város és tartomány felett gyakorolta a főhatalmat.

A skandináv államok legkisebbike a középkorban és az újkorban hosszabb ideig volt a nagyhatalmi állás zenitjén. Már Nagy Károlytal hatalmas harcok folynak, halála után kiterjeszti uralmát Mecklenburgra, Pomerániára, Északnyugat-Németországra, továbbá a skandináv félsziget déli részére és a Baltitengeri Estóniára. A 14. században magához láncolja Svédországot és Norvégiát. Az előbbi ugyan ki-kitör az együttesből, de Dánia ismét leigazza s egészen a 16. század közepéig kezében tartja. Svédország ekkor közel hároszázadnyi dán uralom után elszakad, de Norvégia még egészen 1814-ig Napoleon európai rendjének felbomlásáig Dánia tartománya marad.

A nagyhatalmi álmok korszaka ekkor véget ér s Dánia mindinkább belebonnyolódik a nálánál hatalmasabb és nagyobb népek párvialdába. Ezek az érdekharcok gyorsan megörlék szerzeményeit és mind nagyobb részek töredeznek le az állam testéről. A svédok rohama fokozódik, az angolok és franciák háborúskodása elől mind inkább a német nép felé közeledik, ott keres támaszt és megértést. Erejét lekötik a svédokkal folyó harcok, majd az angolok ellen védekezés. Ekkor jut a dán trónra német herceg, német emberek kerülnek kormányra, ez a schleswig-holsteini németiség aranykora. Egyidőben ugyan németekkel is folynak elszórt küzdelmek, de végül is abba maradnak, amikor Dánia ünnepelesen megígéri, hogy nem avatkozik német ügyekbe.

**Napoleon**

Svédország árnyéka mind erősebben borul a kis Dániára. Annál hathatósabban érvényesül a német befolyás, Dánia rohamosan germanizálódik. Az angolok is Dánia ellen vonulnak Napoleon idejében. Dánia ekkor csatlakozik az Oroszország által alakított fegyveres semleges csoporthoz, mire az angol flotta válaszképpen a dán flottát Koppenhágánál megtámadja, megveri és magát a fővárost is bombázza. Néhány év múlva Anglia egvensen a Napoleon és Franciaország elleni szövetségre hívja fel Dániát, majd mikor ezt dán részről elutasítják, az angolok három napon át ismét bombázzák a fővárost s a dán hajóhadat fogságba vetik.

Ez magától értetődően a rivális franciák karjaiba kergeti a dánokat. Mikor Napoleon megbukik, vele buknak ők is. Az angolok ekkor fosztják meg Helgolandtól. Jütlandtól a szövetségesek, Norvégiától pedig a svédok. Dániában hatalmas visszahatás kezdődik: a közhangulat teljesen a németek ellen fordul, hiszen a bécsi kongresszus fosztja meg szerzeményeitől s a németek, helyesebben a poroszok és osztrákok követelte Schleswig-Holsteinban egyre több jogot sürget az ottani németé. Dániában makacs belső harcok kezdődnek, a dánság és a németiség konok ellenségként fordul egymással szembe.

A két hercegség németisége a német Bund felé gravitál, anyanyelvét akarja államnyelvvé tenni s mikor a dánok ezt minden eszközzel megakadályozni igyekeznek, a német kisebbség felkelést szervez. Egy ideig fegyverszünet áll be, amit Dánia arra akar felhasználni, hogy a két tartományt mind szorosabban csatolja magához. Schleswig-Holstein a Bundhoz fordul segítségért; 1864 februárjában bevonulnak

az osztrák és a porosz csapatok, megszállják az ország fontosabb pontjait, végül is fegyverszünet jön létre, amelyet a bécsi béke követ: a békében Dánia elveszti mind két tartományát. Csak a világháború után kapja vissza az antant jóvoltából, amikor Németország nem követelte vissza tartományát, sőt a két állam között megemlékező egyezmény jött létre.

**Norvégia dán uralom alatt**

Norvégia történelme kevésbé hősi, nincsenek benne világhatalmi, imperialista tendenciák, pedig ezen az északi földön is a vikingarok utódai élnek, azoké a merész hajósoké, akik végigrabolták és zsákmányolták az egész Északi tengert és az Atlanti óceánt. Norvégiában azonban, nyilvánvalóan a természeti viszonyok miatt nem alakulhatott ki nagyratörő, hódító állam: lakosságát már 1028-ban uralmuk alá vetik a dánok. Röviddel később ugyan sikerül leráznok a dán fennhatóságot, de háromszáz év múlva végleg elvesztik függetlenségüket s egészen 1814-ig, tehát közel ötszáz esztendőig Dánia tartománya lesz Norvégia. A dán nyelv végleg kiszorítja a norvég nyelvjárást s a dán törvénykönyv lesz az uralkodó. Norvégia egy ideig küzd a dán fennhatóság ellen, azután beletörődik.

## Negyvenmillió lejes visszaéléssel vádolják a posta néhány főtisztviselőjét

**A bucaresti ügyészség megindította a vizsgálatait**

Bucaresti, április 15. A közlekedésügyi és a belügyminisztérium feljelentésére a bukaresti ügyészség bevezette a vizsgálatait a posta igazgatóság kereskedelmi osztályának néhány főtisztviselője ellen. A feljelentés szerint a meggyanusított tisztviselők mintegy 40 millió lejelt károsították meg a postát, meg nem engedett célokra használva fel ezt a hatalmas összeget, amelyből néhány nagyobb szállítási vállalat, valamint a szóbanforgó tisztviselők profitáltak.

A pontos és gyors szállítás ösztönzése érdekében a posta vezérgazgatósága a közlekedésügyi minisztérium hozzájárulásával prémiumokat létesített azon szállító

cégek számára, amelyek fokozottabb tevékenységet fejtenek ki a csomagoknak postán való továbbítása terén. A prémium a szállítási illeték 5-20 százalékát képviselte. Minthogy a szállító cégek egyike sem tudta volna külön elérni a maximális jutalmat, egyetlen cégre összpontosították szállításukat, amely így felvehette a maximális hányadot. Az eképpen elért hasznot természetesen megosztották a szállító cégek között, de részesültek belőle azok a tisztviselők is, amelyek a rendszer bevezetéséhez hozzájárultak és amelyeknek egyébként az lett volna a feladatuk, hogy a postai szállítást ellenőrizzék.

## A felekezetek nem létesíthetnek ipariskolákat, vagy ipari tanfolyamokat?

**Dr. Al. Safran főrabbi felszólalása a szenátusban**

Bucaresti, április 15. Az ipari oktatás vitája során felszólalt a szenátusban dr. Al. Safran főrabbi is, aki a tervezet intencióinak méltatása után néhány szakkerület felvilágosítást kért Andrei közoktatásügyi minisztertől, a törvényjavaslat szerzőjétől. A javaslat három kategóriába osztja a szakiskolákat: inas, iparos és műszaki iskolákra. Ezek az iskolák a törvény értelmében az állam, állami intézmények, magánipari szervezetek, valamint általában magánosok által volnának szervezhetők.

— A törvényjavaslat szövegének értelmezéséből az derül ki — mondotta Safran főrabbi — hogy ilyen iskolák szervezésé-

nek joga nem illeti meg az elismert felekezeteket. Hasonlóképpen megszünteti a javaslat azt az előző törvényben biztosított jogot, hogy inas-kurzusokat létesítsenek. Az új javaslat szerint ugyanis a közoktatásügyi minisztérium egységesíteni kívánja inasiskoláit a munkaügyi minisztérium iskoláival, a jelenleg létezők megszüntetése mellett.

A felekezetek számára ez a kérdés igen nagy fontosságú, mert ennek tisztázása nélkül az általuk jelenleg fentartott iskolák bezárhatók volnának anélkül, hogy újak létesítésére módot nyujtana a törvény.

A Napoleon bukásához vezető lipcei csatában szabadul fel Norvégia is, de függetlenségét ekkor sem szerzhetheti vissza, most változatosság kedvéért a svédok uralma alá kerül. A két ország perszonális unióban egyesül. A norvégok azonban mindenáron teljes állami önállóságukat akarják kivívni. Közel százéves fogságkor-gató küzdelem kezdődik most a két skandináv nép között politikai és kulturális téren. A két parlament között állandóan folynak a harcok, időnként olyan svédlenes hangulat támad Norvégiában, hogy a kormányok egymásután buknak a váltságba.

A század elején a radikálisok kerülnek kormányra s ők el vannak szánva, hogy ha kell erőszakkal is kivívják függetlenségüket. Végül 1905 júniusában a norvég storting kimondja a király letételét és a Svédországgal való unió felbontását. Ezt tulnyomó egyöntetűséggel megerősíti a norvég nép szavazása is (368.000 igen 184 nem ellenében!) s a karlstadi meg egyezés végleg szentesíti a két állam elválását. A norvég trónra dán herceg kerül s három év múlva a négy nagyhatalom egyezményben biztosítja az ország függetlenségét és sérthetlenségét.

Norvégia földjére a történelem során most elsősorban léptek regurális német csapatok.

### Jegyrendszer alá eső fogyasztási cikkek Németországban

A Völkischer Beobachter egyik legutóbbi száma felvilágosítást közöl a ruházati pontok elosztásáról. A közlemény szerint a berlini szövétáruházak a közönség tájékoztatására Punkt-Auskunftstelle-eket állított fel a főváros több pontján. A pontok elosztása újabban a következő: férföltöny 25 pont (mellényvel 30), férfikabát 50, női ruha 35, fiúruha 30, leányruha 25. Bálnabörből készült kabát, ha az textilfonalat nem tartalmaz, pont nélkül szolgáltatandó ki. Női futárfejkendő (amelyet Németországban a női kalap helyett viselnek) 5 pont.

Jelenleg öt típusu ruhaanyagot lehet kapni: 1. három éves korig gyermekelnek rózsaszínű szövet, 2. gyermekeknek 3-14 évig sötétzöld színben, 3. férfiaknak sötétbarna, 4. nőknek narancsszínben.

Jegyre jelenleg 14 féle árut szolgáltatnak ki, míg a többi áruk után nem kell jegy. A jegyrendszerbe illesztett áruk a következők: 1. kenyér és liszt, 2. burgonya, 3. hus, 4. tej, 5. zsír, 6. tojás, 7. cukor és lekvár, 8. főzelék, 9. rozs, zab, dara, stb., 10. kávé, tea, kakaó, 11. szappan, 12. szén, 13. szövet, 14. cipő és talpbőr.

**A transilvaniaiak találkozó helye Hoffmann Ott. Éterme**

BUDAPEST, VI. ker. Révai uca 4. Andrássy ut sarok.



## HIREK

— Rendőrfőnökök adta ki magát egy mérsáros. Temesvárról jelentik: Dékán Lajos újszentesi lakos az uccán két jóméjelenesürral találkozott, akik megállásra kényszerítették, majd az egyikük, aki rendőrfőnöknek nevezte magát, pénzt követelt tőle. A „rendőrfőnök” fenyegetéseinek hatása alatt Dékán 2750 lejt adott át, mire az ismeretlenek eltűntek. Később kiderült, hogy az állítólagos rendőrfőnök Csáti Béla temesvári mérsárossal azonos, segítőtársa pedig Sós Vilmos munkanélküli. A rendőrség széleskörű vizsgálatot indított a vakmerő szélhámosság ügyében.

— Hathavi fogházra ítélték két szatmári csempésznőt. Temesvárról jelentik: A jímboi vármhatóságok a múlt év nyarán a Belgrádba induló gyorsvonatról leszállították Handler Regina és Neulinger Jolán szatmári asszonyokat, akiket csempészéssel gyanúsítottak. Bőröndjeik átvizsgálása nem járt eredménnyel, a testi motozás során azonban a két asszonynál elrejtve 1—1 kiló aranyat, 66 darab dollárcekket 800 dollár összértékben, valamint 10.000 dinárt találtak. Kihallgatásuk során a két asszony beismerte, hogy a mintegy kétmillió lej értékű aranyat és devizát külföldre akarták csempészni. Az értékeket elkobozták, míg a két asszony ellen

## Sulyos problémák megoldását várják a cluji Zsidó Kórházegyesület közeli közgyűlésétől

**Az elmúlt évben közel tizenegyezer ingyenes kórházi ápolási napot számláltak**

A kolozsvári Zsidó Kórház e napokban közzé adta az utóbbi tíz év munkáját összefoglaló beszámolóját. Dicséretesen szép munka tárul elénk, mely a zsidó szociális tevékenység kimagasló példáját nyújtja. Megállapítható a beszámoló adataiból, hogy az ingyenesen kezelt szegénysorsu betegek száma állandóan növekszik, annyira, hogy 1939 évben már az összes kezelt betegek fele ingyenes volt. Míg 1929—1938-ig, azaz az előző kilenc évben, az ingyenes ápolási napok számának évi átlaga 5795 volt, addig 1939 évben ez a szám már 10.962-re, vagyis közel a kétszeresére emelkedett. Az erdélyi zsidóság kis arányait tekintve valóságos szédületnek tűnik az ingyenesen kezelt betegek száma. Ez 10 év alatt 58.240-re rugott. Ennek az áldásos munkásságnak köszönhető, hogy az erdélyi zsidóságnak ugyszólván minden rétege szívügyének tekinti a Zsidó Kórház fejlődését. Mindemellett az utóbbi idők gazdasági nehézségei kettőzött erővel nehezdednek erre az emberbaráti intézményre. Amíg ugyanis az egyik oldalán az elszegényedett zsidók tömege, akiket orvosi segítségben kell részesíteni, napról napra nagyobbodik, addig a másik oldalon a zsidóság állandó pauperizálódási folyamata következtében a kórházadományok nem tartanak lépést a növekvő szükséglettel. Az ország minden részéből naponta jelentkeznek szegénysorsu betegek, akiknek nemcsak, hogy nem áll módjukban

semmit sem fizetni, hanem nem egyszer még az utiköltségeket is a kórház fedezi. E feladat nehézségeit növeli még azon körülmény, hogy sok ingyen beteget, minden állami támogatás nélkül, kell kezelni és ellátni.

A kórház vezetősége a jelenlegi idők sulyos szociális népi feladatait szem előtt tartva, minden lehetőséget elkövet, hogy a kórház új pavillonjának építését befejezésre juttassa, hogy ezáltal a bentfekvő szegénysorsu betegek száma hetven százalékkal emelhető legyen.

A Kórházegyesület rendes évi közgyűlését folyó hó 25-én este hét órakor az ortodox Chevra Kadisa üléstermében fogja megtartani a következő tárgysorozattal:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. A főtítkári jelentése.
3. A propagandabizottság jelentése.
4. Dr. Fenichel Mór igazgató jelentése a kórház működéséről.

5. A felügyelőbizottság javaslata az 1939 december 31. mérleg elfogadására. Az igazgatóság és végrehajtó testület felmentése.

6. Az 1940. évi költségvetés megállapítása.

7. Az elnök, alelnökök, főtítkári, pénztáros, ellenőr, felügyelőbizottság és az igazgatóság megválasztása.

8. Esetleges javaslatok.

Amennyiben a fentjelzett időpontban a gyűlés nem határozatképes, a közgyűlés 1940 május 5-én lesz megtartva.

Április 16-án, kedden este fél 9 órakor

## Solyosán Magda emléknap

MŰSOR:

1. Nyitány (János vitéz).
2. Megnyitó beszéd. Mondja: Kemény János báró, a Thalia Rt. elnök-igazgatója.
3. Nemes Ferenc: A primadonna mennybe száll... Szavalja: Kovács György.
4. Emlékbeszéd. Mondja: Krenner Miklós.
5. RÉSZLETEK SOLYOSÁN MAGDA KEDVENC OPERETTJEIBŐL:
  - a) Háry János (Krémér Mancsi és Gróf László fellépésével.)
  - b) Marica grófnő (Köszeghy Margit fellépésével.)
  - c) Bob herceg (Sándor Stefi és Kovács Kató fellépésével.)
  - d) János vitéz (Szentés Ferenc fellépésével.)
  - e) Gül Baba (Krémér Mancsi és Csóka József fellépésével.)
6. Szervácusz Jenő szobrászművésznek Solyosán Magdáról készült mellszobrát átveszi Kádár Imre igazgató-főrendező.
7. A SZEREPEK VISSZATÉRNEK

Alkalmi zenés játék 1 felvonásban.  
Írta: Nemes Ferenc

Szereplők:

Prológus ————— Gróf László  
A dráma ————— Fényes Alice  
Az operett ————— Krémér Mancsi  
Jánost vitéz ————— Havady Nagy Ilonka  
Bob herceg ————— Sándor Stefi  
Viktória ————— Köszeghy Margit  
Szbill ————— Sántha Ilona  
Örzsé (Háry) ————— Kiss Ilona  
Mari (Rut kis kacska) ————— Feledy Éva

Gábor diák (Gül Baba) ————— Faindi Márta  
Marica grófnő ————— Gellért Ibolya  
Encella (Mézeskalács) ————— Rajnai Elly  
Judit (Sárga liliom) ————— Kovács Kató  
Sylvia (Csárdáskirálynő) ————— Báza Éva  
Viki ————— Dálnoky Dudus  
Vadvirág ————— Tihanyi Magda  
Pacsirta ————— Paál Magda  
Julia ————— Haáz Jolly

Rendező: Gróf László

Vezényel: Stefanidesz József

zett és rendeléseit újból megkezdte. Piața Unirii 9. Telefon: 14-64. Rendel. d. e. 12—2-ig és d. u. 5—8-ig.

— Vánfalvi Anna a bucaresti államvizsgát sikerrel letéve újra folytatja kozmetikai rendeléseit. Timisoara I., Str. Carusso, Temesvári Bank épülete, lift. Telefon: 18-66.

— Aradások Moldova és Basarabia egyes részein. Bucarestből jelentik: Az utóbbi huszonnégy órában az egész országban esőzések voltak. Moldova és Basarabia egyes vidékén a heves esőzés egyes helyeken áradásokat okozott. A vonatok rendben közlekednek, eltekintve az áradások által egyes országrészekben okozott késésektől.

— Pogány Marcel előadása a Bogrej Hanoár Hacioninál. A Bogrej Hanoár Hacion értesíti tagjait, hogy ma, kedden este 9 órakor Pogány Marcel tart előadást „Az asszimiláció ősei” címmel a szervezet helyiségében (Regina Maria 4 szám, első emelet). Vendégeket szívesen látunk.

## 5000 drb. juta cementzsák

több ezer korpás kereskedelmi és másféle jutaszák használt, de kifogástalan állapotban

eladó

Bővebb felvilágosítással szolgál dr. Salamon Béla ügyvéd Arad, Bulv. R. Maria 10

— a nemzetgazdasági miniszternek bejelenteni kötelesek. A rendelet szerint ez a zárlati rendszer július 1-ig marad érvényben. Ugyanezen rendelet a napraforgómag maximális árát vagononként 85.000 lejben állapította meg, míg eddig a tőzsden 110.000 lej volt az ára. A rendelet azonnal életbelépett.

— Zeneakadémiai hangverseny. A helybéli zeneakadémia növendékei közreműködésével vasárnap délután hangversenyt rendezett, amelyen különösen Ciolac zongoratanár növendékei nyújtottak igen élvezetes művészi teljesítményt. Steiner Éva Chopin híres G-moll balladáját adta elő meglepő művészi felkészültséggel, egyéniségét stílusosan tükrözi vissza finom tónusa és szín-dus billentése. Havas Klári szintén egy nehéz Chopin-balladát játszott, amelyet mély átérzéssel és technikai megalapozottsággal adott elő. A hangverseny kiemelkedő eseménye volt Farkas Magda utolsó éves növendék által előadott három Paganini-etűd, Liszt feldolgozásában. Ezek az etűdök világjáró nagy művészek kedvenc műsordarabjai. Farkas Magda tökéletesen kiforrott művésznő és különösen technikai tudásával tudja elkápráztatni a hallgatóságát. Fegyelmzett előadó, de mégis van művészi megnyilatkozásában egy vad, magával ragadó temperamentum, ami abszolút művészetét kidomborítja. Nistor kisasszony Mozart: D-dur koncertjének első részét adta elő Csiky Lenke tanárnő második zongora kíséretével igen ügyesen, kellemes élvezetet szerezve a közönségnek. A többi magán szereplők közül Gr. Woner kellemes hangú énekesnő, aki egy Manon-beli áriát, majd a Lakmé-beli duettből Mallika áriáját énekelte E. Bild kisasszonnyal. Gr. Woner erőteljes, szép hanggal rendelkezik, ami nagyra jogosítja majd őt, mert helyes impozitációja alapot ad erre. (s. gy.)

— Széder este a Concordia klubban. Mint minden évben, a Concordia klub ezúttal is széder estét tart, melyre előjegyzéseket a klub titkársága szombati elfogad. Ugyanott husvéti kosztra abonamát is előjegyezni lehet.

— Orvosi szakülés. A „Paul Ehrlich” orvostudományi Egyesület április 17-én, szerdán este 9 órakor tartja 139-ik tudományos ülését, saját helyiségében (Str. Nicolae Iorga 21.), amelynek keretében orvosjelöltek tartanak előadást, a következő tárgysorozattal: 1. Maller Octavian: Az örökléstan mai állása. 2. Naftali Zoltán: A pajzsmirigy életkörtana, különös tekintettel a Basedow-féle betegségre.

— Giacomo Borelli vendégszereplései. Giacomo Borelli, a jeles zsidó énekes kedden este a marosvásárhelyi zsidó klubban, csütörtökön, e hó 18-án Gyulafehérváron az ottani zsidó kaszinóban fog jidás és héber dalokat énekelni. Főlépését nagy érdeklődés előzi meg mindkét város zsidó közönsége körében.

— Öt apró gyermek és egy beteg asszony kérelme. Egy szerencsétlen család fordul a jószívűekhez azzal a kéréssel, hogy pénzbeli vagy ruha támogatásban részesítsék. Az apa sulyos beteg, a kórházban fekszik, az öt gyermek közül egy sem keres, az asszony pedig gyöngélgedik. Igazán „mivét” teljesít, aki velük jótékonyt gyakorol. Pénzből és egyéb ajándékok közvetít az Uj Kelet kiadóhivatala.

## Szerkesztői üzenetek

Többeknek. Az Inzestrarea kötvények eddigi sorsolásainak egyikén sem hűzték ki a következők Inzestrarea kötvényeit:

P. T., Satu-Mare.  
V. A., Bala-Mare.  
Dr. R. E., Gheorgheni.  
H. M., Fágáras.  
Sp. B., Satu-Mare.  
S. L., Cluj.  
R. J., Sighet.  
A. & W., Tg.-Mures.

## RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, április 16.

Bucuresti. 12: Időjelzés, időjárásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sport hírek. 13.30: A Kreuzer bécsi együttese. 14: Hírek. 14.20: Hanglemezek. 19.55: Hírek magyar nyelven. 20.05: Egyházi zene. 20.25: Gabriel Maruja énekel. 20.25: Hírek. 21: A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. Régi zene. 22.10: Hírek, porthírek. 22.30: Hanglemezek. 23: Hanglemezek. 23.45: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek 13.10: Zongora- és hegedűszámok. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Hírek. 18.15: Katonazene. 19.05: Az író és a nyomda. Schöpflin Aladár előadása a könyvnyomtatás 500 éves jubileuma alkalmából. 19.30: Nicola Cvejić, a belgrádi Opera tagja énekel. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21.10: A hegyek éneke. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23.10: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek. 0.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

# Halálra ítélték a Gruia uccai rablógyilkost

Cluj, április 15. Hétfőn reggel kilenc órakor hosszu idő óta ismét minden helyet elfoglaltak a kolozsvári büntetőtábla nagy termében. A nyugtalanító nemzetközi helyzet sem csökkentette az érdeklődést Tárnoveanu Vasile gyilkossági ügyével szemben, aki az elmúlt esztendő leghátborzongatóbb bűntettének, a Gruia uccai rablógyilkosságnak tettese.

Az elmúlt év decemberében Tárnoveanu Vasile állás nélküli földműves fényes nappal állati kegyetlenséggel meggyilkolta Bertók Sándor vasuti mérnök negyven éves feleségét. Az asszony egyedül tartózkodott a villában. Férje hivatalos ügyben Nagyváradra utazott, míg lányuk, a Mariánium 16 éves növendéke még nem tért haza az iskolából. A gyilkos nyilván az asszony egyedülletének tudatában — azzal állított be a villába, hogy az elromlott vízvezetékét jött megjavítani. Az asszonyt éppen főzés közben találta. Mivel egy szomszédasszony volt látogatóban nála, Tárnoveanu azzal az ürüggyel, hogy szerszámait hozza, elment, megígérve, hogy egy félóra múlva visszatér.

Rövid idő múlva valóban megjelent. A félig nyitva hagyott előszoba ajtón keresztül ment a konyhába, ahol Bertókné éppen tojást ütött ki egy tányérba. Hogy ezután mi történt, hogyan zajlott le a gyilkosság, azt pontosan nem lehet tudni. A két tanu közül az egyik halott, míg a másik, a gyilkos, aki igyekszik menteni magát, jól tudja, hogy az élete forog kockán.

A vizsgálat rekonstrukciója, valamint a gyilkos vallomásának összegegyeztetéséből az derül ki, hogy Tárnoveanu pénzt kért az asszonytól, de az elutasította. Az emberkülsője fenevad ekkor rávetette magát a védtelen asszonyra és letéperte a földre. Az asszony kétségbeesve védte életét. Irizatos viaskodás támadt a szerencsétlen asszony és Tárnoveanu között, aki egy kezügyébe akadt tompa tárggyal fejbe sújtotta Bertóknét, majd megragadta a konyhaasztal sarkán heverő csorba kést és az asszony nyak felé sújtott vele. Az asszony félig alétan, ösztönösen lehorgasztotta fejét, hogy torkát védje a kés elől, de Tárnoveanu ismét lesújtott áldozata homlokára, majd amikor az asszony feje alétan hátrahanyatlott, többször nekiesett a késsel és elmeszette a torkát.

Miután az asszonnyal végzett, a lakásba ment, hogy pénz után nézzen. Szerencsétlenségére azonban mindössze 50 lejt talált az asszony piaci készítségében, amelyet a szekrényben lévő kazettából több ékszerdarabbal együtt magához vett. Dolgavégzetével kikémlt az ablakon, hogy szabad-e az út, majd látva, hogy senki sem jár a környéken, becsapta maga mögött a patentzárral csukódó előszobaajtóját és elmenekült.

A Bertók házaspár 16 éves lánya fedezte fel a borzalmas gyilkosságot, midőn délelőtt az iskolából hazatért. A gyilkost néhány napi kemény rendőrhajszja hurokra kerítette, éppen akkor, midőn az ellopott órát akarta zálogba tenni Désen.

A tegnapi főtárgyaláson Tárnoveanu Vasile egykedvűen foglalta el a helyét a vádlottak részére elkerített padon. Az arca éppoly közömbös, mint, mint első kihallgatása alkalmával volt, csak a zárt levegő koptatta le arcának parasztos, egészséges színét. Az arca mozdulatlan marad a tárgyalás egész folyamán. Egyaránt nem hat rá a tanuk neveinek, valamint a büntettéről szóló terjedelmes vádirat felolvasása.

Csak akkor rebben meg a szeme, midőn a vádirat az előremegfontolt szándékot hangsúlyozza. Egyszerű paraszti eszével is jól tudja, hogy ha ezt rábizonyítják, úgy halál vár rá. A továbbiak során is megőrizi nyugalmát. Türi, hogy lefejtés a bilincset a kezéről, majd nyugodt léptekkel a bírói emelvény elé megy és mintha csak gramofonlemez pergetnének, ugyanolyan hangsúllyal és részletességgel elmondja, hogy mit követett el a Gruia ucca 10-ik számú házában.

Tárnoveanu vallomása után kihallgat-

ták a tanukat, köztük a vádlott apját is. A tanuvallomások csak kevéssé világították meg a szörnyű bűntett részleteit, mert a gyilkosság körülményeiről egyik sem tudott felvilágosítást adni.

Crăciun főügyész erélyeshangu és terjedelmes vádbeszédében halálbüntetés kiszabását kérte, míg dr. Giurgiu János védő enyhítő körülményeket igyekezett ki-domborítani.

A tanács ezután ítélethozatalra vonult

## Érdekes számok Románia márciusi állatexportjáról

Bucuresti, április 15. (Rador). Március folyamán Curticeon keresztül exportáltak Németországba 526 marhát, 4830 disznót és 7000 tyukot. Episcopia Bihorulul állomáson keresztül 203 marhát, 25 lovat és 263 disznót

vissza. Közel kétórás tanácskozás után Grigore Dunca tanácselnök a zsufolásig megtelt tárgyalóterem feszülten várakozó hallgatósága előtt felolvasta az ítéletet. Eszerint Tárnoveanu Vasile 27 éves, nős munkást rablógyilkosságért golyóáltali halálra ítélik és ugyanakkor a család részére 1 lej erkölcsi kártérítés, az állam számára pedig kétezer lej perköltség fizetésére kötelezik. Tárnoveanu bejelentette, hogy fellebbez az ítélet ellen, míg dr. Giurgiu téves minősítés miatt élt felfolyamodással.

A gyilkos nyugodtan vette tudomásul az ítéletet, mindössze annyit mondott: nem bánkodom a halálos ítélet miatt, jobb mintha életfogytigiani kényszermunkát kaptam volna.

## „Senki sem hiheti, hogy Olaszország mindig kívül lesz a viszályon“

— mondotta vasárnap az olasz rádió speakerje. Cáfolják az olasz hajók hazarendelésének hírért

Róma, április 15. (Rador). A Havas Iroda jelentése szerint a vasárnapi, a hadsereg részére adott közleményekben az olasz rádióállomások a skandináviai eseményeket vizsgálva, kijelentették, hogy senki sem hiheti, miszerint Olaszország mindig kívül marad a viszályon. A norvégiai eseményekre emlékeztetve, a bementő hozzátette, hogy egy ország sem vonulhat magába, Olaszország még kevésbé, mint mások, mivel közös határa van a hadviselőekkel és jelentős érdekei a Földközi tengeren. Az olaszoknak, ha este lefekszenek, gondolniuk kell arra,

hogy mire ébredtek a norvégok. Az olaszok azonban nem fognak mások trombitaszavára ébredni, hanem maguk adják meg a jelt az Olaszország által meghatározott időben.

Milánó, április 15. (Rador). Illetékes olasz körök megállapítása szerint egyes amerikai lapok azon híre, hogy az olasz kormány visszarendelte olasz kikötőkbe a külföldön tartózkodó olasz hajókat, minden alapot nélkülöz. Az olasz hajózási társaságok az utóbbi időben fokozták a külfölddel való forgalmukat.

Ma premier!  
Ma, kedden indul egy igazi nagy francia világláger!

### Capitol Mozgó

# A csapda

Minden jelenete remek, szenzációs, szellemes, ötletes és izgalmas. Bűnügyi film.  
Főszereplők: M. CHEVALIER, ERICH v. STROHEIM, MARIE DEA, PIERRE RENOIR.  
A film előtt: Uj Paramount világhíradó, rendkívüli eseményekkel!

## „Az amerikaiak kénytelenek lesznek belépni a háboruba“

— írja a New York Herald. Rooseveltt kemény szavakban ítélte el a németek eszakeurópai támadását

Washington, április 15. (Rador.) Reuter: Rooseveltt elnök szombat este adott nyilatkozatában Németországnak Dánia és Norvégia ellen intézett támadását elítélte. Az elnök többek között a következőket mondta:

— A nyers erő és katonai támadás ismét érvényesült egyes kismemzetek ellen. Ezuttal Dániát és Norvégiát árasztották el. Ez a két nemzet megszerezte és megtartotta számos nemzedéken át nemcsak az amerikai nép, de mindenki tiszteletét és megbecsülését, mert a nemzeti és nemzetközi állásfoglalás magasabrendű szabályait tiszteletben tartották. Az Egyesült Államok kormánya a legújabb támadásokkal s az erő törvénytelen felhasználásával szemben helytelenítésének adott kifejezést. Az Egyesült Államok kormánya most is tiszteletben tartja és fenntart állásfoglalását úgy, amint annakidején kifejezte. Azt akarja, hogy a civilizáció ne pusztuljon el s a hataimasabb szomszédok tartásuk tiszteletben a kis nemzetek jogait, függetlenségét, területi sérthetlenségét és csorbítatlan önrendelkezési jogát.

Newyork, április 16. (Rador.) A New-

york Times helyesli Rooseveltt elnök kemény, elitélő szavait a német eljárással szemben. Az amerikai semlegesség — írja a lap — nem tételezi fel a gyáva hallgatást a kisállamok ellen indított támadással szemben. Rooseveltt elnök az amerikai nép tulnyomó többségének érzelmeit fejezte ki. Egy másik cikkében a lap megállapítja, hogy Németország lépésével a szövetségeseknek ajándékozta a norvég és a dán kereskedelmi flotta legnagyobb részét. E flották irtartalma jóvái meghaladja a semlegesség által a háboru kitörése óta elvesztett hajók mennyiségét.

Newyork, április 15. (Rador.) A skandináviai háboru kommentálva, amerikai lapok rámutatnak arra, hogy a hadműveletek mind közelebb érnek az Egyesült-Államokhoz. A „Newyork Times“ szerint a legutóbbi harcok fejlődése arra kötelezi az Egyesült Államokat, hogy a helyzetet újból megvizsgálja. Grönlandnál és Izlandnál sokkal több fegyver kockán.

A skandináviai háboru nem úgy kell tekinteni, mintha ez csak az amerikai vé-



### A HABZÓ FOGPÉP

delem előőrseit érdekelné. Ez annyit jelentene, mintha fejünket a homokba dugnánk hogy semmit se lássunk. A jelenlegi események a legnagyobb fenyegetést jelentik, mely valaha az angol tengeri erők és az angol és francia birodalmak létét érintette. A támadás kísérletet jelent arra, hogy egész Európa felett megszerezze az uralmat. Az emberek millióinak jövője függ a németek és a szövetségesek harcától.

A „Newyork Herald Tribune“ című lap összehasonlítást tesz a jelenlegi és 1917. évi helyzet között. Az amerikai nép most is, mint 1917-ben, elutasítja annak gondolatát, hogy belépjen a háboruba.

De a háboru most inkább, mint 1917-ben, veszélyezteti az amerikai érdeket. Egyetlen megoldás az, ha a szövetségesek győznek. Az amerikaiak hozzá kell szokjanak ahhoz a gondolathoz, hogy kénytelenek lesznek belépni a háboruba.

Ez az utolsó eszköz érdekeik védelmére. Abban az esetben, ha Hollandiát belesodorják a háboruba, a holland-indiai probléma is kődobásnyira hozza a háboru Amerikához és a Panama-csatornához, mely védelmünk kulcsa.

Az USA egyetlen hatalomnak sem engedi meg Grönlandnak flottabázisra való felhasználását

Newyork, április 15. (Rador). A Daily News arról számol be, hogy az Egyesült Államok a Monroe elv alkalmazásával kész fegyveresen megvédeni Grönlandot, ha azt fenyegetés érne. Az Egyesült Államok ugyanis arra az álláspontra helyezkednek, hogy egyetlen nagyhatalomnak sem szabad flottabázist létesítenie Grönland szigetén.

### Kielégítő a Balkán államok gazdasági kapcsolata

Bucuresti, április 15. (Rador). A Balkán szövetség gazdasági tanácsának román osztálya ülést tartott és megvizsgálta a statisztikai anyagot, amelyet a szövetség májusi ülészakára készítettek elő. Az ülésen Tabacovici, a román delegáció vezetője elnökölt. Megvizsgálták ezalkalommal a Balkán-szövetség államai közötti gazdasági kapcsolatok alakulását és megállapították, hogy ezen a téren tényleges fejlődés mutatkozik. Tanulmányozták végül a tagállamok egymás közötti nyersanyag forgalmát.

A Balkán-szövetség gazdasági tanácsa május folyamán Dubrovnikban ül össze.

### Moti Spakow szerda esti szereplése elé

CLUJ, április 15. Moti Spakow, Románia sok éven át volt boxbajnokának szerda esti kolozsvári szereplése elé hatalmas érdeklődéssel tekint a sportvilág. A kiváló és szimpatikus boxbajnok ellenfele eredetileg Ch. Morejon lett volna, akit azonban a box-szövetség sportkereteken kívül való szereplése miatt diszkvalifikált.

Moti, Spakow ellenfele ilyen körülmények között Nicolae Iorgulescu nemzetközi nevű boxbajnok lesz, aki másfél éven át Olaszországban működött és az ottani legelső mesterekkel vívott mérkőzésekben szerzett kitünő technikáját állítja szembe Spakow nagy rutinjával és erejével. A mérkőzés ritka érdekességi eseménnyel gazdagítja Kolozsvár sportkrónikáját.

# SPORT

## A román labdarugócsapat fényesen megállta helyét Rómában a kétszeres világbajnok ellen

Olaszország - Románia 2:1 (0:0)

Róma, április 15. Vasárnap délután nemcsak Róma környéke, hanem az olasz és román rádióállomások is zajosak és hangosak voltak az olasz-román labdarugómérkőzés küzdelméről. Harmincezer ember tombolt és elkésereve kiabált ezen a mérkőzésen, mert egészen a II. félidő közepéig úgy látszott, hogy a kétszeres olasz világbajnokcsapat újabb vereséget fog szenvedni és pedig odahaza. A román együttes ugyanis, mely ezúttal jobban volt összeállítva, mint legutóbb — minden várakozáson felüli jó játékokat mutatott, a II. félidő 15. percéig vezetett is és az olasz csapat a legelkeseredettebb küzdelem után tudta a győzelmet egy góllal megszerezni. Olyan teljesítménye ez Románia csapatának, melyre büszke lehet nemcsak a szövetségi kapitány, hanem maguk a játékosok is és ami újból bebizonyította a román labdarugás magas fejlettségét és folytonos fejlődését.

A mérkőzést ünnepélyes keretekben a két nemzet himnuszainak eljátszása, továbbá Piola olasz szövetségi kapitányának és Vaccaro tábornok, olasz szövetségi elnöknek üdvözlése után kezdték meg a következő összeállításokkal:

Olaszország: Olivieri, Pagotto—Ricci, Locatelli—Olmi—Campatelli, Biavatti—Piola—Bertoni—Demaria—Reguzzoni.

Románia: David, Sfera—Lengyel, Vintila—Juhász—Lupus, Bindea—Mihailescu—Barátki—Reuter—Gica Popescu.

Az I. félidő román támadással indul és már az első percben Bindea átadásából Mihailescu a kapu mellé lö. Pár perc múlva azonban az olasz csapat lassanként felnyomul és egymásután éri el a sarokrugásokat, Piola egy ízben kapufát lö, a csatársor lövései pedig a kitűnő formában levő David kapus zsákmányai lesznek. A félidő második felében ismét a román csapaté a kezdeményezés, Barátki, Reuter, Bindea és Popescu lövései azonban hol kapu fölé, hol mellé szállnak. Különösen Popescunak a 33. percben van nagy helyzete, azonban lövése pár méterről hajszálnyira megy a kapu fölé.

A II. félidő ismét heves román támadással kezdődik. Juhász Reutert szöketteti, aki Barátkihoz tolja a labdát és a következő pillanatban megismétlődik a jogosítvány elleni szenzációs gól. A kitűnő középsőként mintegy tíz méterről telibe találja a labdát, mely

bombaként zudul az olasz kapura. 1:0-ra vezet Románia! A váratlan góira az olasz csapat rendkívül durva és kemény játékba kezd. Sferát ayomban lerugják, ugyhogy pár percig a pályán kívül élesztgetik, közben Reuter meggy hátra hátrvédnek. A visszavert Sfera már csak statisztál és komolyabb munkára alig használható. Az olaszok most már fölénybe kerekednek, egymásután érik el a sarokrugásokat. A 15. percben Lupus csak sarokrugásra tudja menteni a labdát, melyet Biavatti a nagy kavargásból kapura lött és az Demaria lábát érintve a tehetetlen David kapujába jut és ezze! az olaszok egyenlitenek. (1:1). A közönség most már tombolva biztatja csapatát a győzelem megszerzésére, ami nagy nehezen sikerül is. A 20. percben az olasz Demaria felpályáról kitör, lefutja a román védelmet, David kapus azonban elébe rohan és elfogja a labdát, miközben súlyosan megsérül. A román csapat orvosa látta el David sebét ideiglenes kötéssel, mely után a kapus hőstesen tovább is küzdelemben maradt. A 24. percben Olmi remek fejjel szökettette Piolát, aki közelről a győztes gólt vágta be. A gól után most már újból a román csapat indított heves és önfeláldozó rohamokat az olasz kapu ellen, azonban főleg Ricci minden támadását visszaveri.

Reuter két ízben is sarokrugást szerez csapatának, azonban eredmény nélkül. Az utolsó percben Reguzzoni hat méteres lövése megy a román kapu mellé. Beranek német bíró füttyjelére mindkét csapat holtírádán hagyta el a pályát. A közönség természetesen lelkesen ünnepelte csapatát, de kijutott az ünneplésből a román együttesnek is, melynek játéka nagyon tetszett a közönségnek és amely nem egyszer kellemetlen pillanatokat is szerzett mindazoknak, akik az olaszok nagyarányú győzelmére számítottak. A román csapatból különösen David, Juhász, Barátki és Sfera játéka volt kitűnő, Bindea azonban — miként az előrelátható volt — gyenge testalkata miatt nem érvényesült kellően a kíméletlen harcmodorú olaszokkal szemben. Az olaszok legjobbjai Piola, Demaria, Biavatti és Olmi voltak.

Vasárnap este az olasz labdarugószövetség vacsorára látta vendégül a román csapatot, melyen mindkét részről számos felkészítő hangzott el.

## A román rugbicsapat legyőzte az olaszokat

Bucuresti, április 15. Románia—Olaszország 3:0 (0:0). Esős időben, 4000 néző jelenlétében játszták le a két ország rugbicsapatjai ezévi mérkőzésüket, mely a román rugbi-sport fejlődését mutatta. A győztes pontokat Marculescu szerezte meg Románia csapatának.

Előzetesen Bucuresti és Temesvár labdarugócsapatjai játszták barátságos mérkőzést, mely 2:2 (1:1) arányban döntetlenül végződött. Góllövők: Auer és Ploesteanu voltak, illetve a temesváriak Marcu két góljával egyenlítették.

## Az Universitatea Resita 3:1-re győzött az RMTE ellen

B) Liga eredmények

I. csoport. Braila: FC Braila—FC Ploesti 3:0 (0:0). Chisinau: CF Craiova—FC Nistru 4:3 (3:1).

II. csoport. Temesvár: Electrica—Vulturii 1:0 (0:0). Brád: Mica—CFR Turnu-Severin 1:1 (1:1). Petrozsény: Jiul—Kinizsi 2:0 (1:0). Piski: CFR—Gloria mérkőzés elmaradt, mivel Siclován Gloria-játékos Rómába utazott a válogatott csapatával.

III. csoport. Resica: Universitatea—RMTE 3:1 (0:0). Biró Macelar. 800 néző. Az Universitatea vasárnap már kiváló játékot mutatott be, ahogy szokták mondani, a mérkőzés „jól futott” neki és a közönség is elismeréssel fogadta az egyetemi csapat játékát. Döntetlen félidő után a II. félidő 5. percében Coracu korener Wieser lábát csak alig érintve jutott az RMTE kapujába. A 20. percben Balázs egyenlített, majd a 29. percben Teranu labdájával Medrea lött újabb gólt, a 36. percben pedig Wieser beállította a végeredményt. Az Universitatea csapata a következő volt: Boros, Iancovici—Medrea II, Szerémy—Joa—Csákány, Teranu—Coman—Wieser—Medrea III—Coracu. Szatmár: Olimpia—Törökvs Nagyvárad 5:1 (3:1). Torda: Cement—Sodronyinar 1:1 (0:0). Marosvásárhely: Crisana—MSE 1:1 (1:0).

IV. csoport. Bucuresti: Makkabi—Makkabi Chisinau 5:0 (4:0). Ploesti: Ferromail—Prachova 0:0. Galați: A DVA—Franco Romana mérkőzést elhalasztottak.

## FERENCVÁROS—HUNGÁRIA 2:0

Budapest, április 15. Vasárnap 30.000 fonyi közönség jelenlétében játszták le a Ferencváros—Hungária „rangadó” mérkőzést, melytől ezúttal a legkezebb Ferencváros nyert meg megérdemelten 2:0 (1:0) arányban. Az első gólt már a 6. percben szerezte meg a Ferencváros, mikoris Gyetvay labdáját Finta lötte be a Hungária kapujába, a II. félidő 5. percében viszont Finta kidolgozott labdájából Gyetvay szerezte meg a második gólt. A mérkőzés második félidőjében a Hungária fölénybe került, azonban főleg csatársorának puhasága miatt eredményt nem tudott elérni, Egyébként Finta, Sárosi Béla és Gyetvay voltak a mérkőzés hősei.

A többi bajnoki mérkőzések eredményei a következők: Boeska—Szurketaxi 2:0 (0:0), góllövők: Berez és Turai II, Elektromos—Kassai AC 2:0 (1:0), Szolnok—Haladás 3:2 (2:2), Ujpest—Szeged 3:2 (1:1). A forduló után az élcsoport állása a következő: 1. Hungária 31 ponttal, 2. Ujpest 29 ponttal, 3. Kispest 26 ponttal, 4. Ferencváros 26 ponttal, 5. Törökvs.

## AZ UNIREA KUPAÉRT

Brasov. Braila—Brassó 2:1 (1:1). Timisoara. Temesvár—Nagyvárad 4:0 (1:0).

Chisinau. Cernaui—Chisinau. Aradon a ploesti csapat nem jelent meg a pályán és így Arad győzött.

## AZ ALKERÜLETI BAJNOKSÁGÉRT

Cluj. KMSC—ACC 1:1 (0:0). I. oszt. bajnoki. CFR—UEC I. oszt. bajnoki mérkőzés elmaradt, mivel az UEC játékosainak igazolványai még nem érkeztek meg és Kuszaiik bíró nélkül nem vezette le a mérkőzést.

Az eset után a két csapat barátságos mérkőzést játszott le egymással, melyet a CFR nyert meg 3:1 (2:1) arányban. Manastur—Haggibbor 1:0 (0:0). II. oszt. bajnoki, bíró Horea. A Haggibbor a II. félidő 10. percében kórner után Katz szerencsétlen fejese öngóljával vesztette el a mérkőzést. Victoria—KAC ifj. bajnoki mérkőzést pénteken játszták le és azt az U. 3:1 (2:1) arányban nyerte meg.

## SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

### A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd fél 9: Solymosán Magda emlékünnepe. (1. Nyitány. 2. Bevezetőt mond Kemény János br., a Thalia Rt. elnökgazdátja. 3. Nemes Ferenc: A primadonna menyegye száll. Elmondja Kovács György. 4. Krenner Miklós emlékbeszéde. 5. Jelenetek a Gül baba, Marica grófnő, Bob herceg, Háy János, János vitéz című operettekéről. 6. Solymosán Magda márvány-szobrát átveszi Kádár Imre igazgató-főrendező. II. rész. Nemes Ferenc: A szerepek visszatérnek. Alkalmi zenés játék 1 felvonásban. Fényes Alice, Krémer Menci, Sándor Stefi, Báza Éva, Haáz Jolly, Kovács Kató, Dánoky Dudu, Feledi Éva. Havady Nagy Ilonka, Rajnay Elly, stb. fellépésével. Az emlékünnepe jövedelmét „fiatal színészhetek” kiképzését szolgáló Solymosán Magda alapítvány” céljaira fordítják.)

Szerda: Boxverseny a prefektura védnöksége alatt a behívottak családjai javára.

Csütörtök fél 9: Pozsonyi lakodalom. Péntek fél 9: Pozsonyi lakodalom. Szombat d. u. 5: Bombaüzlet. (Olcso helyárrakkal.)

Szombat este 9: Pozsonyi lakodalom. Vasárnap d. u. 3: Három a kislány. (Olcso helyárrakkal.) Vasárnap d. u. 6: Handabanda. Vasárnap este 9: Pozsonyi lakodalom.

### A CAPITOL MOZGO MUSORA:

A csapda. Egy igazi nagy francia világfilm. Minden jelenete remek, szenzációs, szellemes, ötletes és izgalmas. Bűnügyi film. Főszereplők: M. Chevallier, Erich v. Stroheim, Marie Déa és Pierre Renoir. A film előtt: Uj Paramount világhíradó, rendkívüli eseményekkel.

### A SELECT MOZGO MUSORA:

A csikgól szobalány. Szellemes és ötletes fordulatokkal teli vígjáték, főszerepekben: Ann Sothern, Hollywood legszebb szőke művésznője és Robert Young. Műsoron kívül a legújabb Fox híradó.

### A ROYAL MOZGO MUSORA:

Mű utójárja: Andy Hardy cow-boy. Holnapról: Minden idők legnagyobb premierje: Mosolygó Bécs. Szenzációs operett a régi Bécs életéből. Rendezte: Bolváry Géza. Főszerepekben: Hans Moser, Theo Lingén, Heli Finkezzeller, Paul Hörbiger.

### AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Szenzációs dupla műsor! 1. A biboruhás asszony. Bette Davis és Henry Fonda mélyen megrendítő filmje. 2. Dalolj a szerelemlől. Végig zenés-táncos vígjáték. Főszerepekben: James Hilton, Patricia Ellis. Műsoron kívül a legújabb U.F.A. híradó.

### AZ EDISON MOZGO MUSORA:

Csak 3 napig: I. Az örök titok. Fedák Sári, Földényi, Harsányi vezető szmészek érdekes meséjű filmje. II. A Magnot-vonal. Egyetlen eredeti felvételekkel készült film a francia hadsereg védelmi csodáról és a francia hadsereg tökéleteségéről. III. Háborus Paramount híradó.

### A RIO MOZGO MUSORA:

Hétfőtől 3, 6, 9-kor két világsláger egy helyen! I. Született egy császársg (Cavalcada). Egy monumentális, különleges, pazar rendezésű filmóriás. Fősz.: Frances Dee, Joel MacCrea. II. A halálhajú kapitánya. Az utóbbi évad legizgalmasabb és legnagyobb filmdrámája. Fősz.: Garry Cooper, Georg Haft és Henry Vilcoxon. III. Journal.

**Ünneppan megnyílt Bucurestiben**  
Elegánsan berendezve, vis a vis a Hotel Princiaral, Str. Brezolanu 14. I. emelet.  
**Orth. Kóser Étterem**  
Klein (Aradról). Kitűnő erdélyi konyha. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Szédelestekre előjegyzéseket elfogadunk.

## APRÓ HIRDETÉSEK

ISMERI az örökéletű vert csipke függönyt? TUDJA, hogy minden kívánt méretben készül? LATTJA már dus választéku mintatermüket? Jöjjen! Lásson! Győződjön meg! Kizárólag DER-BESC függönykellékszaktüzletben. Reg. Ferdinand 11. Félémeleten.

Konfekcióüzem elsőrendű husz nagy férfi-varrógéppel, stancnigéppel és egyéb felszereléssel családi okokból eladó, esetleg átadó. Leveleket „Konfekció” jellegre a kiadóba.

Figyelem! Kádárműhelyt nyitottam Str. Mărăsesti 1/a alatt. Szives pártfogást kérek Bódis.

Likőrmester destilatori mesterkönyvvél, könyvvélti gyakorlattal, elhelyezkedne. Megkeresést „Unicum 30” jellegre a kiadóba.

Kóser sel peszach „Bixadi” gyógyviz a negresti főrabbinátus felügyelete mellett. Egyetemi tanárok által ajánlva. Biztos hatásu. Fogyasztása enyhén, biztosan és kellemesen hat.

Stern Nándor sígheti divatruházában üzletalkötözés folytán nagy kiárusítás, leszállított árákkal.

Egy végtelen aranyos, finom modoru, szép kis fiacskám, aki nem mindennapi értelmű és okos gondolkodásu gyermek, fájdelemmel kell látnom, hogy eddig otthoni tanulatlannul kénytelen élni, amiben az elotte álló nehéz életre felkészülni nem tudna. — Melyik józérésű, finom zsidó család fogadná örökbe ezt a jobb sorsra érdemes gyermeket, ahol megtalálná midnajt, ami szükséges, hogy jó zsidó és igaz ember váljon belőle, ahol esetleg az elveszett igaz, meleg szülői szeretetért némi kárpótiást találhatna és ahol gyermeki lelkiülete rémi kiegyensúlyozást találhatna. Cim: S. Bravermann, Oradea, Str. Delavrancea No. 32.

Kiadó kétszoba fürdőszobás komfortos lakás május 1-re. Str. Mico 36.

Kiadó május 1-re 3 nagy szoba részben uccai irodának, orvosi rendelőnek, vagy más hasonló célra. „Naționala”, Regina Maria 6.

Elegánsan butorozott különbéjratu szoba fürdőszobahasználattal hölgy részére kiadó. Cim a kiadóban.

Vezérképviseletet az egész országra, vagy megyére megfelelő tőkével kerestetik. „Komoly ajánlat” jellegre az Uj Kelet fiókkidőhivatala Satumare, Teofil Dragos 14 továbbít.

Sel peszach fajborokkal az idén is konvenniáló árban a közönség rendelkezésére állók, ugy mint évekkal ezelt. Léb Simon, Gh. Baritju 14.

Idős uriaszeny szolid lakótársnót keres csinosan berendezett lakásába. Cim: N. Iorga 3, ajtó 4. Érdeklődni 1—3 között.

Elköltözés miatt olcsón eladók: Ünnepi ímakönyvek, sziderlik, Haggadák, teniszűtő, éjjeli szekrény, festett szekrények, toalett, különböző asztalok, székek, függönyrudak, ágyosodrony, márványlapok, stélázsiik, fogasok, fallikrakat vitrin (90x65), különböző üvegek, klasszikus és iskolakották, könyvek és padláslomok. Értekezni délelőtt: 10—6-ig. Calea Regele Ferdinand 89. Apart. 1.

Gablonzi üvegyöngyárak előállításában gyakorlott szakmunkás állandóan elhelyezkedhet. Részletes ajánlatokat „Disztárgyak” jellegre a kiadóba.

Három dunamos Cur Salom parcella eladó. Berger Nándor Síghet, Piața Unirii 11.

Lelka-Standard fényképezőgép használt, jó karban, Summar lencsével, esetleg lencsével kamara nélkül jutányosan eladó. Érdeklődni: Uj Kelet sígheti fiókkidőhivatalában Str. Carol 13.

KEDD  
Egy ki  
Hosszu,  
rófényes  
Veró Adol  
nemzedék  
labbak má  
kik közül  
sport szak  
és szerete  
lázás, ves  
bentek egy  
batalian v  
Veró Ad  
képzett to  
ban mint  
volt felszá  
a testneve  
lette, hogy  
oan szolgál  
posott, kö  
sikereket  
volt, reko  
nák gondó  
görög esze  
ve. Veró  
erfeljes  
kiegyensu  
hogy lakj  
Ilyen vo  
latosan so  
korlatban,  
nászni, ne  
lító könyv  
nyujtón,  
legneheze  
bemutatta  
zuduló e  
lésben. E  
pontosság  
sulyzóval  
tozatossab  
Ha csa  
voz, hogy  
De kitűnő  
szerítő es  
mezni és  
kedvet tu  
sabbrendű  
Italános s  
Kuszi s  
ait, han  
edzés titk  
ta vidám,  
lyekben le  
tel vett r  
knek p  
nygon ig  
tala ugy  
volt jobb  
ami szór  
Amellett  
volt.  
De Veró  
mit adott  
különösen  
lóságos t  
az a zsidó  
átszított u  
idám cim  
ancsóll  
szellem  
árkodott  
esitette m  
ás terére  
gazdag is  
ményesség  
tes egyess  
ornakulti  
niveknek  
könyve, 7  
— A tor  
1908.) S  
becsülték,  
yi tagja  
meghallga  
ornavers  
álmpiász  
olt.  
Veró A  
apesti t  
éke volt  
timisora  
ön ugy  
s a társ  
nagának  
é választ  
tárosban  
öt dönt  
aeki. Mi  
sához is  
dandó és  
A rezé  
s belé  
sido Ly  
gyik os  
vei, sz  
oltak, é  
nisok s  
tolai ün  
ak. De  
olával né  
huság és  
te hallg

# Verő Adolf

Egy kiváló zsidó sportember emlékére

Hosszu, kinos szenvedés után, az első vörényes tavaszi napon helyezték sírjába Verő Adolfot, a háboru előtti nagy zsidó nemzedék egyik legkitűnőbb tagját. A fiatalabbak már alig ismerték, de az idősebbek, kik közül egy az ezernyi tanítvány, mint a sport szakemberei a legnagyobb tisztelettel és szeretettel vették körül, még a mostani lázas, veszélyekkel telt korban is megdöbbentek egy pillanatra és mérlegelik a pótolhatatlan veszteséget.

Verő Adolf a háboru előtti, tudományosan képzett torna tanárak elseje volt, s a szakban mint zsidó egyedül álló és uttörő. Hol volt félszázaddal ezelőtt zsidó, ki megértette a testnevelés jelentőségét s életét arra szentelte, hogy e téren elméletben és gyakorlatban szolgálja az emberiséget? — Nem kitaposott, könnyű utakon kívánt járni és gyors sikereket elérni. Ideálok éltek benne, nevelő volt, rekordvadászó, üzleties sportprimadonák gondolatvilága ez, hanem a megújult görög eszmény, az „ép testben ép lélek” elve. Verő hitt abban, hogy az edzett, ügyes, erőteljes és sokoldalúan hajlékony testben kiegyensúlyozott, derűs, egészséges lélek kell hogy lakjék.

Ilyen volt ő is: erős, ügyes, vidám, bámulatosan sokoldalú és épp oly kitűnő a gyakorlatban, mint az elméletben. Aki látta tornázní, nem felejtí el soha azt a lélegzetelállító könnyedséget és szabatoságot, mellyel nyújtón, korláton, gyűrűn, lovon egyaránt a legnehezebb és legbonyolultabb feladatokat bemutatva, s ugyanakkor kis alakját meghazudtoló erőfeszítésre képes volt pl. súlyemelésben. Másrészt azt a tökéletes és kecses pontosságot, mellyel a bottal, buzogánnyal, szuljóval vagy akár pusztá kézzel a legváltozatosabb szabadgyakorlatokat végezte.

Ha csak tornász lett volna, már elég ahhoz, hogy példaképpen álljon az ifjúság előtt. De kitűnő pedagógus is volt, minden kényeszerítő eszköz nélkül tudta nemcsak fegyelmelni és vezetni a nagy gyereksereget, de kedvet tudott bennük ébreszteni a magasabbrendű testedzés, a szép gyakorlatok és általános ruganyosság iránt. Nem a mai nyers, kuszai sportörületbe hajszolta bele tanítványait, hanem a harmonikus, egészséges testedzés titkaiba vezette be őket, s megtanította vidám, szemfüles, ügyes játékokra, melyekben legtöbbször maga is a legjobb kedvet vett részt. Nagy tornaversenyekben, melyeknek pedig súlyos szervezési munkálatai nagyon igénybevétek kirándulásokon, az általa úgy imádott szabad természet ölen, nem volt jobb pajtás nála, ki mindig tudott valami szórakoztató, oktató, kedves időtöltést. Amellett jó kolléga, aranyos humorú ember volt.

De Verő Adolf mindezekon kívül még valamit adott, ami ritkább, s ilyen összetételben különösen becses: egyszerű teoretikus, valószínű tudósa szakmájának. S talán éppen ez a zsidó vonás benne, mely eredetileg nem átszám ugor, hogy a pompás tornász a díam cimborá, a tiszteletet és fegyelmet páncsoló vezető mellett, a test emberén túl a szellem képviselője. Tanult, olvasott, buvárkodott, szaklapokat bujt, utazott, tökéletesítette magát s tudományával aztán az alkosság terére lépett, könyveket írt, melyekben gazdag ismeretét, nagy tapasztalatát, leleményességét és és képzelőerjét olyan értékes egységre foglalta, hogy a magyarországi tornakultúra azokat évtizedekre alapvető műveknek tekintette. (Előtorozások kézikönyve, 700 oldal, 1500 gyakorlattal, 1906. — A tornatanítás kézikönyve, 350 ábrával, 1908.) Szerzőjüket a régi világban meg is tisztelték, az országos szövetség választmányi tagja, minden kérdésben figyelemmel meghallgatott szakértője, számos országos tornaverseny rendezője, sőt a stockholmi olimpián az állam hivatalos kiküldöttje volt.

Verő Adolf Pécsét született 1877-ben, a budapesti testnevelési főiskola legelső növendéke volt, mint fiatal tanár 1903-ban került a timisoarai állami főreáliskolához. Itt rögtön úgy a pedagógiában, mint szakkörökben s a társadalomban előkelő helyet vívott ki magának. Az itteni tornaegylet művezetőjévé választotta és nem volt sportesemény a városban vagy a vidéken, melyben vezető, sőt döntőbírói szerepet ne juttattak volna neki. Mindjárt hozzáfogott könyvei megírásához is, melyeknek mint említettük maradványai és országos sikerük volt.

A rezsimváltozás után egész természetesen is belépett az 1919-ben megnívlt timisoarai zsidó Lyceum tanári gárdájába, s annak egyik oszlopává vált. A liceum tornaünnepélyei, szereplései a versenyeken szenzációk voltak, épp úgy mint az általa feltalált piranások s egyéb mutatványok a nyilvános iskolai ünnepélyek műsorainak diszpontjai voltak. De Verő ugyanakkor, mikor nagy ambícióval és szeretettel foglalkozott a zsidó ifjúság nevelésével, jó zsidó és szociális érzéssel hallgatva tovább is gondolt, és 1920-ban,

Kaufteit Ernővel és Fuhrmann Józseffel megalapította a Kadimát, Transylvánia egyik legelső zsidó sportegyletét, kitűzve annak azokat a célokat, melyeket mindmáig követ. Ennek meghálálására az Egelet, jubiláris közgyűlésén, néhány nappal halála előtt Verő Adolfot díszelnökévé választotta.

Verő, amíg egészsége engedte, komolyan és lelkesen dolgozott a zsidó fiatalság testi újjászülésének ideálja érdekében és felbecsülhetetlen értékű, amit e téren művelt. Erős nemzeti érzése diktálta neki azt az elmulthatatlan cselekedetét, hogy kidolgozza a torna és sport héber szak kifejezéseit és bevezette a héber vezényszavakat a gyakorlatba, melyek ott ma teljesen meggyökeresedtek.

Amikor a közéletnek e nagy emberét méltatjuk, és fáljaljuk, hogy tulkorán elköltözött, azzal a megnyugtató érzéssel tesszük mégis, hogy ime, a zsidóság minden téren ki-



termeli a maga nagy embereit, kikben él a sajátos alkotó zsenialitás és megnyilatkozik az alkotó zsidó szellem. A fiatal nemzedék elé pedig példakép állítjuk, hogy Verő Adolf szellemében, csüggedés nélkül, szakadatlan, önzetlen, teremtő munkában találja meg élet értelmét. A zsidó közönség viszont, Verő Adolf munkásságából megértheti, hogy legnagyobb értékeink az ilyen emberek, s hogy őket úgy életükben, mint halálukban meg kell becsülnünk, mert ezzel tesszük a leghasznosabb szolgálatot a nemzetnek.  
Dr. Dézsi Viktor.

folytatására Romániában elhelyezett tőkéjével Általános Hitelbank Rt. cégelnevezéssel, Brassó székhellyel, Temesváros és Nagyváradon bejegyzett fiókokkal önálló részvénytársaságot létesített.

Az új intézet alapításában résztvett a Magyar Általános Hitelbank budapesti pénzügyintézetén kívül, a Banca Commerciale Română S. A. bucaresti előkelő pénzügyintézet is.

Az új intézet saját tőkéje 115.000.000 lej, amely készpénzben, teljes összegben befizetett.

Az igazgatóság elnöke dr. Zigre Miklós volt miniszter, ügyvéd, alelnökei: dr. Scitovszky Tibor, a Magyar Általános Hitelbank, Budapest, alelnöke és Kállay Rudolf, a Magyar Általános Hitelbank, Budapest, ügyvezető igazgatója. Igazgatósági tagok: Bánffy Dániel báró földbirtokos, Nagyenyed dr. Mándy Lajos, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatója, Budapest, I. C. Marinescu szenátor, a Banca Comercială Română S. A. igazgatósági tagja, a „Concordia” petróleumfinomító társaság vezérigazgatója, Bucaresti, Ottulescu Alexandru ügyvéd, a Banca Comercială Română S. A. igazgatósági tagja, Bucaresti, dr. Pop Ionel volt képviselő, ügyvéd, Kolozsvár és Teleki Ernő gróf földbirtokos, a NUF főtanácsának tagja, Bukarest.

Az új intézet ügyvezetésében és tisztikarában ott találjuk a Magyar Általános Hitelbank volt erdélyi fiókjainak eddigi vezetőit és tisztviselőit.

A vállalkozók részére ezévből is lesznek új adókövetések. A pénzügyminiszter rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben közölte, hogy az adóátvitelre vonatkozó törvény a vállalkozókra ezévből sem vonatkozik és a vállalkozók részére ezévből is lesz adókövetés, a mult évben végzett munkálataik alapján. A rendelet részletes utasítást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a vállalkozók adókövetései ezévből hogyan történjenek.

Zürichi árfolyamok (április 15.): Márka 177.75, holland forint 236.775, dollár 446.—, font 15.75, francia frank 8.92, olasz lira 22.50, pengő 79.50, dinár 10.—, lej 3.20, belgas 75.—, svédkorona 105.50, argentin peso 102.25, yen 104.75.

### A ROMAN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZAFOLYAMAI:

Table with exchange rates for 107% and 38% premiums. Columns include currency (Dollár, font, palestinal font, egyiptomi font, holland forint, svájci frank, belgas) and rates.

Table with exchange rates for 38% premium. Columns include currency (font, holland forint, svájci frank, belgas, francia frank, márka, olasz lira, pengő, csehkorona, szlovák korona, török lira, dinár) and rates.

### A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

Table with exchange rates for 70% premium. Columns include currency (Angol font, palestinal font, egyiptomi font, dollár, francia frank, svájci frank, belgas, svéd korona, holland forint, norvég korona, török lira, angol font, 40%-os kvóta, angol font, 20%-os kvóta) and rates.

A B) lista kompenzációs árfolyamai: font, angol frank 1950, font, angol gyarmatok áruira 1950

# KÖZGAZDASÁG

## Az árellenőrzési törvény végrehajtási utasítása

A Monitorul Oficial szombati számában megjelent a termelés fokozásáról, az ipari, mezőgazdasági és behozott cikkek árának ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtási utasítása. A végrehajtási utasítás fontosabb rendelkezései a következők:  
1. Az ipari, mezőgazdasági és az országba hozott azon termékek, amelyek nem nyilvánították elsőrendű szükségleti cikkeknek, a termelés, a forgalom és az ország területén belül való eladás kérdésében ezen végrehajtási utasításnak vannak alávetve.  
2. A közszükségleti cikkek továbbra is az 1939 november 18-iki törvény hatálya alatt maradnak.  
3. Bármely ipari vállalat nem csökkentheti termelését az előző évi termelés mennyiséghez viszonyítva és a gyártást be sem szüntetheti csak vis maior, a tulajdonos elhalálozása és

csőd esetén. A termelés csökkentésének, vagy megszüntetésének okait a nemzetgazdasági minisztérium speciális bizottsága vizsgálja felül, amelynek véleménye alapján a minisztérium határoz.  
4. A jelen rendelet értelmében vis maiornak tekintetik olyan esemény, amely függetlenül állott elő a tulajdonos akaratától s amely a termelés csökkentését, vagy megszüntetését idézi elő és amelynek a tulajdonos ellent nem állhatott.  
5. A speciális bizottság három tagból áll, akik közül kettő a nemzetgazdasági minisztérium kiküldöttje, egy pedig az ipar képviselője. A bizottságot miniszteri rendeletre nevezik ki. A bizottságnak jogában áll az ipari vállalkozót megidézni és attól felvilágosítást kérni.  
(Folytatjuk)

## Általános Hitelbank Rt. cég alatt romániai bankrészvénytársasággá alakultak át a Magyar Általános Hitelbank romániai fiókjai

Brasov az új bank központja. 100 millió lej a részvénytőke és 15 millió a tartalékalap

Cluj, április 15. A romániai magyar sajtóban elsőnek jelentették azt a nagyarányú tranzakciót, amelyet a Magyar Általános Hitelbank vitt keresztül a romániai fiókjainak önálló romániai bankrészvénytársasággá történt átalakításával. Ez a tranzakció nagy jelentőségű gazdaságpolitikai szempontból két okból is: Egyrészt, mert 1931. év óta — az állami érdekeltségű hitelintézeteken kívül — Romániában egyetlen egy új bankrészvénytársaság nem alakult, sőt tőkeemelések is szörványosan történtek, másrészt pedig azért, mert a kormány Románia hitellete szempontjából szükségesnek tartotta, hogy ez a nagy nemzetközi összeköttetésekkel és hatalmas külföldi tőkeforrásokkal rendelkező bank, mint a romániai bankrészvénytársaság működhessen tovább.

Románia ipari és kereskedelmi élete nagy megnyugvással vette tudomásul ezt a nagy jelentőségű tranzakciót, főleg azért, mert a mai nehéz hitelszerzési viszonyok közepette a belföldi hitelforrási lehetőségek gyarapodását kell tekinteni ebben a tranzakcióban. De megnyugtató ez a takarékosági tőke tulajdonosainak — a betétesek — szempontjából is, mivel köztudomásúan a Hitel-fiókok ama kevés romániai bankok közé tartoztak, amelyek az 1931—1934-es legsúlyosabb válságévekben is a betétesekkel és hitelezőkkel szemben mindenkor a legpontosabban és a legelőzékenyebben tették eleget betétvissza-fizetési kötelezettségeiknek, ugyanakkor új hiteleket nyújtottak a régi üzletfeleknek is. Természetesen a banknak eme hatalmas tekeereje még jobban növekedett a mostani tranzakció révén és ennek megfelelően még nagyobb keretekben fogja tudni folytatni hi-

telfolyósítási és más banküzleti tevékenységét.

Ennek a tevékenységnek az értéke a hivatalos tényezők előtt is megbecsüléssel találkozik, aminek beszédes tanubizonyosságát szolgáltatja az a tény, hogy a Magyar Általános Hitelbank önálló erdélyi intézetének megalakulásához segédkezett nyújtottak.

A Magyar Általános Hitelbank erdélyi szervezetének és szellemének ezentúl a Brassó székhellyel működő önálló Általános Hitelbank Részvénytársaság lesz a letéteményese.

Az önálló intézet megalakulásának híre mindenütt meglepéssel találkozott, többségi és kisebbségi gazdasági körökben egyaránt. Az önálló intézet új helyzetében még fokozottabban szolgálhatja majd az erdélyi gazdasági élet továbbépítésének és megszerzésének céljait.

Az Általános Hitelbank igazgatóságában résztvevő többségi és kisebbségi személyiségek egyéni sulyukkal méltóképpen képviselik az intézet sulyát és fontosságát.

Helyet foglalnak az igazgatóságban a Magyar Általános Hitelbank reprezentánsai is. Az intézet kipróbált tisztviselői kara egyébként változatlanul helyén marad, kifejezésre juttatva ezáltal is az intézet tevékenységének töretlen folytonosságát.

Az Általános Hitelbank Részvénytársaság önálló intézetként való megalakulásával kapcsolatban a következő értesítést kaptuk:

A Magyar Általános Hitelbank Romániában Timisoara, Brassó, és Nagyvárad telepekkkel fiókjintézet alakjában folytatott banküzletét megszünteti és a banküzlet

Köser bor szükségletét megbízható helyről szerezzé be. Kitűnő minőségű lechtinai és aiudi  
**sel peszach fajborok**  
FENYVES S. A CLUJ, Str. Brațianu 18 borpincéjéből.  
Mordechaj Bixenspanner felügyelete alatt.

# UJ KELET Legújabb hírek

## Ma beszél Chamberlain az Északi tengeren lefolyt ütközetekről

A francia és angol sajtó méltatja az angol flotta nagy teljesítményeit

LONDON, április 15. (Rador). Az angol hadügyminisztérium és az angol tengernagyi hivatal egyidejűleg hozták nyilvánosságra hétfőn délután a következő hivatalos közleményt:

Az angol haderő különböző egységei partra szálltak Norvégia több pontján. Az ezzel kapcsolatosan folyamatban lévő hadműveletekről, azoknak lényeges természetére való tekintettel, közelebbi egyelőre nem közölhetők. A partraszállás az angol tengeri és légi flotta védelme alatt és támogatása mellett ment végbe.

Chamberlain miniszterelnök az alsóház keddi délutáni ülésén részletes beszámolót fog mondani az utóbbi napokban lefolyt tengeri és légi hadműveletekről és az angol haderő norvégiai partraszállásáról.

PARIZS, április 15. (Rador). A Havas jelenti: Az angol csapatok norvégiai partraszállásának hírére örömmel fogadták Londonban. Az a tény, hogy az erről szóló közleményt a tengernagyi hivatal és a hadügyminisztérium együttesen adták ki, arra mutat, hogy a partraszállásban a tengeri haderőkön kívül szárazföldi csapatok is résztvettek. Londoni körök megállapítása szerint Narvik a partraszállás után kiváló tengeri és légi haditámaszpontként fog szolgálni a szövetségesek számára és az északi norvég hadsereg, a hatodik divízió közreműködése biztosítja, hogy ez a kikötő többé megközelíthetetlen lesz a németek számára. A partraszállási hírek — mondja a Havas jelentés — érthetően mély benyomást keltenek mindazon semleges országokban is, amelyek a Norvégiahoz hasonló eseményekben érdekeltek tekintetük magukat.

Ugyancsak a Havas jelentés közli, hogy Narvik kikötőjének és városának az angol haderők által való megszállását rövidesen hivatalosan is a világ tudomására fogják hozni.

PARIZS, április 15. (Rador). A francia lapok az első oldalon foglalkoznak a narvik győzelemmel és az aknamezők lerakásával.

A Le Populaire az eseményeket felhasználja annak kiemelésére, hogy eddig az angolok vívták meg a legnehezebb ütközeteket és hajtották végre a legveszélyesebb vállalkozásokat. Ez a tény a legbeszédesebb cáfolata a német propaganda ama állításának, hogy az angolok nem fognak harcolni, hanem a fraiciákat fogják küldeni maguk helyett.

A L'Époqueban Kerillis így ír: — Senki se mesélje többé a franciáknak, hogy Anglia nem fog és nem tud hadat viselni. Senki ne mondja többé egyetlen európai szabad embernek, hogy az angol flotta és légi haderő a mi Maginot-vonalunkkal együtt nem a legfőbb védelmezője a világ szabadságának a rebszolgásgal szemben.

LONDON, április 15. (Rador). A Daily Mail tengerészeti szakértője szerint a németek a norvégiai hadjárat kezdete óta elvesztették a tengeren szolgálatban levő páncélosaiknak 50 százalékát, a zsebágyúkat 33 százalékát, a nehézcirkálókat 50 százalékát, a könnyű cirkálókat 60-80 százalékát és 50 szá-

zalékát összes torpedórombolóknak, amikkel a háború kezdetekor rendelkeztek.

A Scharnhorst 26.000 tonnás német cirkálóról szólva, amelyet az emult héten a Renown angol cirkáló súlyosan megrongált, a tengerészeti szakértő azt hiszi, hogy Murnansk felé vette útját.

### Reynaud üdvözlő távirata Chamberlainhez

PARIZS, április 15. (Rador). A narvik sikeres ütközet alkalmából Reynaud francia miniszterelnök az alábbi táviratot intézte Chamberlainhez:

„A francia nép éppúgy, mint az angol nép, csodálatát és elismerését fejezi ki a királyi tengerészet iránt, amely újabb dicsőséget aratott és győgyíthatatlan sebet okozott az ellenségnek.”

GIBRALTÁR, április 15. (Rador). A gibraltári kikötőben levő angol hadihajók felvonták nagy lobogójukat, hogy megünnepeljék a Narvik vidékén elsüllyesztett német tengeri erők elpusztítását — jelenti a Havas ügynökség.

lőtték le, mert nem hallgattak a svéd légvédelem figyelmeztető lövéseire.

Stockholm, április 15. (Rador). A Havas távirati iroda jelenti a svéd-norvég határvidékről:

Vasárnap délután a német csapatok elfoglalták Kornsjo helységet, amely délkeletre fekszik Oslótól és Norvégia legdélibb pontja.

A német főparancsnok felhívása a norvég néphez

OSLÓ, április 15. (Rador). A DNB jelentése szerint von Falkenhorst tábornok, a norvégiai német csapatok főparancsnoka, az alábbi felhívást intézte a norvég néphez:

— Azt a megbízást kaptam, hogy megvédjem Norvégiát a nyugati hatalmak támadásaitól. A norvég kormány visszautasította a többszöri együttműködési ajánlatot. A norvég népek most egyedül kell határozniuk sorsa felől. Ha ezt a felhívást meghallgatják, — mint ahogy Dánia tette, — akkor Norvégia megmenekül a háború borzalmaiból. Ha azonban ellenállnak a németeknek és a norvég nép visszautasítja a baráti kezét, kénytelen leszek a legkomolyabb eszközökkel letérni az ellenállást.

PARIZS, április 15. (Rador). A Havas-ügynökségnek a norvég határ vidékén lévő tudó-

sítója jelenti: Osló vidékének német részről való elfoglalása szárazföldön és a Dániából repülőgépen érkezett csapatok és az oslói társaságkocsikon szállított német erők segítségével folytatódik. Így elfoglalták Frederickstad, Saresburg, Fredericksten és Halten helységeket, melyek közül az utolsó kettő az öbölnek Svédország felőli részén lévő központ. A német csapatok csak egyes pontokat foglalnak el és még nem kezdenek a partvidék módszeres megtisztításához. A norvég erők kis különítményekbe tömörülve harcolva ellenállnak. A védelmi vonal nem alkot folyamatos és megerősített vonalat. A háborúknak inkább „guerilla”-harc jellege van. Az oslói öböl vidékén két nap óta semmiféle tengeri tevékenységet nem észleltek. Norvégia délkeleti részén a katonai helyzet úgy látszik megszilárdult azáltal, hogy az angol tengerészet aknákat helyezett el a Balti-tengeren. Az öbölben csak egyetlen hadihajót láttak, melyről azonban nem tudják, hogy angol-e, vagy német.

Stockholm, április 15. (Rador). A Havas távirati iroda jelenti, hogy a norvégiai Skarnes vidékén egész éjszaka kemény harcok voltak. Hétfő éjszaka két óraker a németek bevonultak Eidswoerd helységbe. A német frontot kiszélesítették Msojától délre fekvő vidéken is.

Ma, kedden este 9 óraker az egyetem koncerttermében

## APREA

világhírű zongoraművész hangversenye.

## Halifax kihallgatáson fogadta a londoni holland követet

## „Bármilyen új irányban támadjanak a németek, a szövetségesek a megtámadottak segítségére sietnek”

Japan akciót készít elő Holland-India ellen, ha Hollandia háboruba keveredik

LONDON, április 15. (Rador). Halifax külügyminiszter ma délelőtt a külügyminisztériumban kihallgatáson fogadta Hollandia londoni követét. A Daily Mail felteszi a kérdést, hogy vajon Németország milyen irányban indít ezután támadást és hozzáteszi, hogy Svédországnak, Hollandiának és Belgiumnak sohasem volt komolyabb okuk őrson állni, mint most.

A News Chronicle azt írja, hogy bármilyen irányban támadjanak a németek, a szövetségesek a megtámadott segítségére sietnek.

Hollandia lakosságának hangulata döbbenetesen nyugodt

PARIZS, április 15. (Rador). A Havas távirati iroda munkatársa jelenti a német-holland határvidékről:

— Mialatt Hollandiát a sajtó „német védnökséggel” rémítgeti, egy látogatás a német-holland határon igen tanulságos és megnyugtató. Elsősorban egy olyan ellenállási központ létét állapíthatjuk meg, amely magába zárja a négy nagy holland várost: Amsterdamot, Hágát, Rotterdamot és Utrechtet. E városokat a különböző erődítésekkel támogatott „vízi vonal” védi.

— E „vízi vonalon” túl, körülbelül 150 kilométeres körzetben nem látható egyetlen ut, vagy keresztút-jelző. Husz kilométerre a határtól az a körzet kezdődik, amelyre kihirdették az ostromállapotot. Ez a körzet, amelyben a támadó esetleges előrenyomulását akarják megakadályozni, könnyű erődítési művekkel van felszerelve. Katonák alig láthatók, mert elbújtatták őket és nem igen hagyják el kijelölt helyeiket. A fákat embermagasságban dinamitttényekkel szerelték fel. Az utakat vasbeton-tömbök torlaszolják el. Éjjeltájt a közlekedést teljesen beszünte-

tik. Számos hidat, amelyek a csatornákon vezetnek át, elzártak, vagy teljesen lezárva vannak. A hollandok különböző gátakat és sövényeket állítottak fel, a telefonszolgálat is csak hajnalban indul meg újra.

A lakosság hangulata döbbenetesen nyugodt, hiszen a veszély állandó és közeli. A védelmi előkészületek növekedtek az önbizalmat. A lakosoknak az az érzése, hogy az esetleges támadónak igen nehéz feladata lesz. Ami a holland nép ellenállási akaratát illeti, az nem marad a finnek, vagy a norvégékké mögött.

Japan meg akarja szállani Holland-Indiát?

TOKIÓ, április 15. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A japán sajtó erősen tiltakozik annak eshetősége ellen, hogy az angolok, vagy az Egyesült Államok megszállják Holland-Indiát.

Japan magának követeli egy ilyen akció jogát, — írja a Nichi-Nichi című japán lap. A japán kormány szükség esetén határozott diplomáciai lépéseket fog tenni, hogy megelőzze ezt az eshetőséget. Ha valamelyik hadviselő állam, vagy az Egyesült Államok katonai akciót indítanak Holland-Indiában, Japan válasza sem fog késmi. Japan nem hajlandó eltérni Holland-Indiának védnökség alá helyezését, még akkor sem, ha csak egy ideiglenes lépésről volna szó.

TOKIÓ, április 15. (Rador). Arita japán külügyminiszter hétfőn kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy amennyiben Hollandia háboruba keveredik, Japan érdekelve van Holland-India jogi helyzetének bármilyen változása esetében.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

Világszenzáció! Szerdától a ROYAL sláger mozgóban a legszenzációsabb premier!

**Bolvári Géza** mesteri rendezése **Mosolygó Bécs**

Csupa dal, jókedv, vidám hangulat a régi Bécs életéből (OPERABÁL).

Fősz.: HANS MOSER, THEO LINGEN, HELI FINKEZELLER és PAUL HÖRBIGER.

Ma utoljára: ANDY HARDY COWBOY.

## „A németek nem fogják elfelejteni a Narvik eseteit” — írja a német sajtó

BERTIN, április 15. (Rador). A német lapok „Tengerészeink hősie harca az angolokkal”, „Az angol flotta hatalmas veszteségei”, „Az angolok bombázták Bergent”, „A német állások megerősítése Norvégiában” címek alatt közlik a német hivatalos jelentést.

A Völkischer Beobachter azt írja, hogy a bátor német haditengerészet hat nap óta harcol egy nála számbeliileg sokkal nagyobb ellenféllel és merészségével és bátorságával a történelemben egyedülálló küzdelmet vív. A német tengerészek nem ismerik a halál félelmét. Oriási erőfeszítéseket kell tenniük a tengeralfutárók és a repülőgépek elleni küzdelemben.

A 12 Uhr Blatt szerint az angolok a szombati narvik csata folyamán fegyvertelen és vízbe esett német katonákra lőttek. A lap megemlíti, hogy az angol tengerészek a Jöszing-fjordban is tűz alá vették az Altmark tengerészeit. Most azonban megbűnhődtek, mert a német hadihajók lángbaborították a Cossack angol cirkálót. A németek nem fogják elfelejteni a Narvik esetet — fejezi be a lap.

LONDON, április 15. (Rador). A Havas jelenti: A haditengerészeti minisztérium közleménye, amely szerint a német tengeri közlekedést az aknazárakkal teljesen meg-

bénították úgy a Balti és Északi tengeren, mint a Boteni és Finn öbölben, mely benyomást keltett Angliában és Franciaországban. A tengerészetiügyi minisztériumban a legnagyobb titoktartást őrzik meg az aknakeresési eljárásról kapcsolatban és az ezzel összefüggő intézkedésekre vonatkozólag. Kivétel ez alól a semlegesek hajózása. Azért fontos a titoktartás megőrzése, mivel szükség lehet a művelet megismétlésére, vagyis a zárlat megszigorítására, vagy pedig annak megakadályozására, hogy a németek az aknákat felszedjék. Meg lehet állapítani, hogy az aknazár megfosztja a németeket attól a reménytől, hogy helyreállítsák Lulle felé a forgalmat.

Narvik lángokban áll?

STOCKHOLM, április 15. (Rador). Havas: Kongsvingertől keletre és Skarnestől nyugatra tovább folynak a harcok. Kongsvinger kikötőjét még nem vették el a németektől. Kiruna városban (Svédország) hirt jár, hogy Narvik kikötője lángokban állana. A hirt hivatalosan nem erősítették meg. Storlingen vidékén három német repülőgép svéd terület felett repült át. Két német repülőgépet svéd terület fölött lelőttek. A svéd lapok azt írják, hogy ezeket a repülőgépeket a svéd

N 33  
Dis  
Taxa I  
plátta  
No. 303  
10. Tele  
Havon  
évre  
fődr  
főle  
Hír  
„U  
bá  
ja. Ca  
forrás m  
M  
se  
A Kv  
a pa  
L  
egyide  
Herak  
lásár  
A  
niciov  
pedioi  
élelm  
jokat  
tánko  
litmán  
alig.  
tákbó  
LOI  
szállt  
L  
néphez  
csapat  
tát sz  
franc  
kéri e  
kötte  
mind  
kel m  
tetet.  
L  
Quiss  
közige  
Osló  
Hogy  
az  
London  
jelentés  
vég nyel  
néppel, h  
vik kiköt  
Amstet  
ügynöksé  
szerint a  
szállított  
Salfi-öböl  
ben levő  
segnél az  
németek  
északra,  
foglalták  
kilométer  
helységet  
fegyvert,  
anyagot  
Berlin,  
irati irod  
az egyéb  
rel kap  
északi ré  
kat tette  
angol pr  
szempont  
hir igaz  
megnyug  
gük van  
A szik  
természe  
körökben  
sem bír  
vik közö  
borított  
zött ninc  
patok tel  
területén